

Financieel jaarverslag

Boekjaar 2020

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

It Fryske Gea

provinciale vereniging voor natuurbescherming in Fryslân

It Fryske Gea heeft als doel: bescherming, behoud en ontwikkeling van natuur en landschap en de bescherming van cultuurhistorische waarden in Fryslân. De vereniging beheert meer dan zeventig verschillende natuurgebieden - met een totale oppervlakte van ruim 20.800 hectare - verspreid over de provincie Fryslân en telt ruim 35.000 leden

Vereniging It Fryske Gea
KVK 40001219

Van Harinxmaweg 17
9246 TL Olterterp

Postbus 3
9244 ZN Beetsterzwaag

Tel. : 0512-381448
E-mail : info@itfryskegea.nl
website : www.itfryskegea.nl

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inhoudsopgave

Woord vooraf	4
Verslag van het Bestuur van It Fryske Gea 2020	6
Doelstelling It Fryske Gea.....	8
Verantwoordingsverklaring Code Goed Bestuur voor goede doelen	9
Risicomanagement	12
De organisatie.....	15
Bezoldiging directie	16
Financieel perspectief.....	16
Verslag van de directie	18
Begroting Staat van baten en lasten 2021.....	27
Besluit goedkeuring jaarrekening door de Raad van Toezicht van vereniging It Fryske Gea te Olterterp	29
<u>Jaarrekening:</u>	
Balans per 31 december 2020	30
Staat van baten en lasten 2020	33
Kasstroomoverzicht volgens indirecte methode.....	35
Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten	36
Toelichting op de balans.....	44
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	55
Toelichting op de staat van baten en lasten	56
Bestuurlijke en financiële betrokkenheid bij andere instellingen en organisaties	68
<u>Overige gegevens:</u>	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	69
<u>Bijlagen:</u>	
Exploitatieoverzicht 2020 opgedeeld in structurele en incidentele baten en lasten	73
Bestuur	75
Raad van Toezicht	78

Woord vooraf

Wat een jaar is 2020 geworden. Als gevolg van een wereldwijde pandemie veroorzaakt door het Covid virus, moest ook It Fryske Gea zich behoorlijk aanpassen. Gelukkig hebben we ons informatiesysteem op orde, en kan het kantoorpersoneel vanuit huis het werk verrichten. Het uitvoerende werk in de districten kan vrijwel ongehinderd uitgevoerd worden, al worden natuurlijk de veiligheids-, hygiëne- en afstandsregels in acht genomen.

Wat echt pijn deed, was het gebrek aan contact met onze achterban. Alle activiteiten waar normaal gesproken mensen voor bijeen komen, zijn geschrapt. Geen excursies, geen scholenprogramma's, gesloten bezoekerscentra. Onze vrijwilligers zitten zonder werk.

Zowel personeel als vrijwilligers krijgen vanuit de organisatie extra aandacht, om de binding met It Fryske Gea te behouden. Daarbij worden ook nieuwe, creatieve activiteiten ontplooid, zoals online excursies. Groot voordeel is dat iedere deelnemer in zijn eigen tijd kan deelnemen. Via YouTube blijven de excursies beschikbaar.

2020 is ook het jaar van het 90 jarig bestaan van de vereniging, Het begon allemaal op 22 februari 1930. Docent en verwoed natuurliefhebber Meint Wiegersma richtte de vereniging It Fryske Gea op. Aanleiding vormt de bedreiging van het Friese natuurschoon. Een groot aantal van de geplande activiteiten om het jubileum te vieren hebben door de reeds genoemde pandemie helaas geen doorgang kunnen vinden. Een van de zeer succesvolle activiteiten die wel plaats kon vinden is de fotowedstrijd "Kiek es".

In 2020 is het bestuur van It Fryske Gea op drie plekken gewijzigd. Er zijn twee nieuwe bestuurders benoemd in de digitale Algemene ledenvergadering die uiteindelijk in december gehouden kon worden. En in diezelfde vergadering heeft de ALV ook Janny Vlietstra als nieuwe voorzitter benoemd, die het stokje na twaalf jaar voorzitterschap van Arjen van der Meer overneemt.

De bestuurlijke fusie tussen It Fryske Gea en Stichting Landschapsbeheer Friesland is tot stand gekomen. Het bestuur van It Fryske Gea is ook het stichtingsbestuur van Landschapsbeheer geworden per 1 januari 2021. De Stichting Landschapsbeheer blijft zelfstandig opereren ten opzichte van It Fryske Gea, maar in strategische zin, en voor ondersteunende diensten worden de krachten gebundeld. Met de intensivering van de samenwerking verwacht It Fryske Gea haar doelstellingen op het gebied van natuur, landschap en cultuurhistorie beter te kunnen invullen.

In 2020 bleven we werken aan de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving voor plant, dier en mens. Bijvoorbeeld door ons geluid te laten horen in discussies over klimaat, veenweide, stikstof en biodiversiteit. De natuur blijft kwetsbaar, de milieus voor specifieke flora en fauna staan onder druk. Met nauwgezet en extra beheer proberen we deze omstandigheden en deze soorten te redden, maar er zal vooral aan externe invloeden wat moeten verbeteren voor een structurele bescherming. We stonden in dat kader mee aan de wieg van het Aanvalsplan Grutto.

Met de ter beschikking staande gelden hebben we het beheer goed kunnen uitvoeren, en daarnaast met extern geworven gelden een aantal grote projecten kunnen uitvoeren, die de kwaliteit van de terreinen vergroot. Voorbeelden daarvan zijn de weidevogelmaatregelen Workummerbinnenwaard en het verbeteren van de toegankelijkheid vogelkijkhut Molkwar en Piaam. Op het gebied van cultuurhistorie openden we een corona-proof expositie over de droppingen in het Katlijker Schar, weer in samenwerking met de lokale mienskip en mede gefinancierd door maatschappelijke organisaties. It Fryske Gea staat daarmee midden in de samenleving.

It Fryske Gea is een vereniging met een solide eigen vermogen, een vermogen dat de vereniging in staat stelt haar doelstellingen te realiseren. In 2020 waren de structurele baten en lasten in balans. Door

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

de steun van onze leden en grote incidentele baten uit schenkingen en legaten werd er een mooi positief overall resultaat gerealiseerd. Dit resultaat zal aangewend worden om de strategische doelstellingen van de vereniging te verwezenlijken zoals strategische grondaankopen, projecten ter bescherming van natuurgebieden en versterking van de organisatie.

Het ledental is al jaren stabiel. Ruim 35.000 leden verlenen steun aan ons werk en verschaffen een groot draagvlak. Dit vormt een stevige basis om de uitdagingen voor de toekomst aan te gaan: het biodiversiteitsverlies stoppen, Fryslân klimaat-proof maken en natuur onderdeel te maken van een gezonde samenleving. De grote inzet van medewerkers en vrijwilligers heeft tot nu toe laten zien dat we op dat gebied veel kunnen verzetten en met wisselende omstandigheden kunnen omgaan.

Olterterp,

april 2021,

Drs. Henk J. de Vries

Verslag van het Bestuur van It Fryske Gea 2020

Het bestuur van de vereniging It Fryske Gea heeft in zijn vergadering van 28 april 2021 het jaarverslag en de jaarrekening over het jaar 2020 vastgesteld. Dit verslag is opgesteld overeenkomstig het bepaalde in artikel 12 lid 9 van de statuten.

Het Bestuur bestond in 2020 tot en met de Algemene Ledenvergadering op 7 december 2020 uit de volgende 7 personen:

Mr. A. van der Meer, voorzitter;
Mw. Prof. Dr. J van der Meer – Kooistra, vicevoorzitter;
Mw. Ir. Drs. J.F.X. Visser, secretaris;
Ir. M. de Koe, penningmeester;
Prof. Dr. H. Folmer;
Ir. J. Houtsma;
Ing. H. Dommerholt.

Tijdens de online Algemene Ledenvergadering op 7 december 2020 zijn dhr. A. van der Meer, Mw. J.F.X. Visser en dhr. H. Folmer afgetreden. Mw. J.G.Vlietstra, dhr. Dr. A. Kolhoff en mw. Drs. Ir. M. de Wilde zijn tot bestuurslid benoemd voor een periode van 4 jaar, waarbij mw. Vlietstra in functie werd benoemd tot voorzitter. Voor het overige bleef de samenstelling van het bestuur ongewijzigd.

Het bestuur heeft in 2020 tien reguliere bestuursvergaderingen gehouden en een extra vergadering in april. Begin maart is er een bijeenkomst geweest in verband met de jaarlijkse evaluatie van het bestuur, met aansluitend een overleg tussen de besturen van Landschapsbeheer Friesland en It Fryske Gea. Daarnaast is er een gezamenlijke bijeenkomst geweest met de raad van toezicht op 28 januari 2020 met als onderwerpen Landschapsbeheer Friesland en De Wiidpleats.

Tijdens een aantal bijeenkomsten heeft het bestuur zich nader georiënteerd op enkele specifieke onderwerpen waar de vereniging It Fryske Gea in haar werkveld mee te maken heeft zoals de veenweideproblematiek, natuur inclusieve landbouw, landschap en cultuurhistorie, delfstoffenwinning, visbeleid, de stikstofproblematiek en de beschikbare budgetten voor de natuur bij de provinciale overheid.

De vereniging kent drie adviescommissies: de commissie Natuurkwaliteit, de commissie Cultuurhistorie en de commissie Verenigingszaken. Deze commissies voorzien het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies.

In 2020 is besloten een bestuurlijke fusie met Landschapsbeheer Friesland aan te gaan, die per 1 januari 2021 formeel is ingegaan. De bestuurlijke fusie voorziet in twee zelfstandige organisaties met één bestuur, te weten het bestuur van It Fryske Gea. Op deze wijze kunnen beide organisaties hun activiteiten op het gebied van landschap verstevigen en uitbreiden.

Daarnaast is besloten verandering aan te brengen in de rol van de raad van toezicht. In verband met deze veranderde rol heeft de Algemene Ledenvergadering in 2020 besloten de statuten van de vereniging te wijzigen.

Er zijn enkele strategische grondaankopen gerealiseerd en interessante ruilingen gedaan. In de Heanmar is bijvoorbeeld een boerderij met erf aangekocht. Daarnaast is in natura2000-gebied Lânseinpolder en in de Séfonsterpolder natuurgebied in eigendom verkregen.

In 2020 was It Fryske Gea betrokken bij een aantal grote projecten, ook samen met andere organisaties, waarin in samenwerking belangrijke doelen voor It Fryske Gea werden nagestreefd. Er is bijvoorbeeld een start gemaakt met de renovatie van Jongemastate door het uitbaggeren van de slotgracht en het herstellen van de oevers en de beplanting.

Mede dankzij de ontvangsten uit giften erfenissen en legaten waar it Fryske Gea als vereniging erg dankbaar voor is, heeft de vereniging 2020 financieel succesvol kunnen afsluiten. Dit stelt ons in staat om onze continuïteitsreserve en grondaankoopreserve aan te vullen en weer op niveau te brengen.

Het bestuur kijkt terug op een bijzonder jaar voor It Fryske Gea. In het jaar 2020 vierde de vereniging haar 90-jarig bestaan, maar helaas moesten alle jubileumactiviteiten worden afgelast in verband met de coronapandemie. Alleen de fotowedstrijd kon doorgang vinden en dit was een groot succes. Ook ontvingen alle leden de nieuwe natuurgids 'Ontdek de Friese natuur/Untdek de Fryske natoer' met uitgebreide informatie over de natuurterreinen van It Fryske Gea.

Mede door de vrijheidsbeperkende maatregelen van de overheid werden de natuurgebieden van It Fryske Gea in 2020 uitzonderlijk veel bezocht, met name door wandelaars en crossfietzers.

Voor onze medewerkers was 2020 een lastig jaar. Het bestuur heeft veel waardering voor de wijze waarop directie en medewerkers, ondanks de beperkingen als gevolg van corona, hun werk voor It Fryske Gea hebben verricht. Daarbij hebben zij een grote betrokkenheid en veel creativiteit laten zien.

Ook het bestuur heeft te maken gehad met de gevolgen van de pandemie. Een groot deel van de vergaderingen heeft digitaal plaatsgevonden. Het Bestuur kijkt ondanks de beperkingen terug op een voor It Fryske Gea goed jaar en zal zich ook in 2021 weer vol enthousiasme inzetten voor behoud, herstel en ontwikkeling van natuur, landschap en cultuurhistorie in Friesland.

Olterterp, 28 april 2021
J.G. Vlietstra, voorzitter

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Doelstelling It Fryske Gea

It Fryske Gea is de provinciale vereniging voor natuurbescherming in Fryslân. Op 22 februari 1930 is de Vereniging It Fryske Gea opgericht. In deze periode werd het Friese natuurschoon bedreigd door grootschalige ontginningen en groeide het besef dat deze natuur beschermd moet worden. Het eerste natuurgebied 'de Landweer' nabij Bakkeveen werd aan de natuurvereniging geschonken en daarna volgde er al snel meer. Tegenwoordig beheren we ruim 70 natuurreservaten, waaronder pareltjes zoals de Park Jongemastate, maar ook grotere gebieden als het Rysterbosk, Lendevallei, Noard-Fryslân Bûtendyks en Nationaal Park de Alde Feanen.

De Vereniging It Fryske Gea heeft als doelstelling:

- De bescherming en ontwikkeling van natuur, milieu en landschap in de provincie Fryslân;
- De bescherming en ontwikkeling van flora en fauna in de provincie Fryslân;
- Het bevorderen van het behoud en beschermen van natuurmonumenten in provincie Fryslân;
- Het bevorderen van het behoud en beschermen van cultuurhistorische monumenten in de provincie Fryslân, welke onderdeel van een natuurgebied uitmaken of natuurwaarde bezitten dan wel landschappelijk van belang zijn.

Als provinciale vereniging voor natuurbescherming wil It Fryske Gea haar werk in nauw overleg en samen met de bevolking doen. Als een moderne organisatie stimuleert de vereniging de betrokkenheid van de mensen bij de zorg voor natuur en landschap, zowel lokaal als regionaal. It Fryske Gea zoekt op zoveel mogelijk fronten de samenwerking. Voor inwoners van Fryslân moet het vanzelfsprekend zijn dat als het om natuur en landschap gaat, ze bij It Fryske Gea moeten zijn. De afstand tussen de organisatie en de bevolking moet daarom zo klein mogelijk zijn. It Fryske Gea wil benaderbaar zijn voor iedereen. Openheid over alles wat ze doet helpt hierbij en komt bovendien het beeld van een betrouwbare organisatie ten goede.

Voor het uitvoeren van haar taken heeft de vereniging zo'n vierenzeventig mensen in dienst, die worden bijgestaan door meer dan vierhonderd vrijwilligers. Samen beheren ze meer dan zeventig natuurgebieden met een totale oppervlakte van ruim 20.800 hectare. It Fryske Gea wordt gesteund door meer dan 35.000 leden en heeft daarmee een groot draagvlak in Fryslân. Het Bestuur en Raad van Toezicht zien erop toe dat het beleid van de organisatie goed wordt uitgevoerd.

Zorg voor natuur en landschap staat voor It Fryske Gea voorop. Verwerving, ontwikkeling en beheer van natuurterreinen is de belangrijkste kerntaak. Het gaat hierbij om het behoud van landschappelijke waarden, flora en fauna. Om dit doel te verwezenlijken wordt samengewerkt met andere betrokken partijen.

Eigendom van de grond is de beste garantie voor een duurzaam beheer van de natuur. Daarom blijft verwerving van nieuwe terreinen van groot belang. De nadruk ligt op het creëren van robuuste gebieden. In een groot aaneengesloten geheel krijgen bijzondere natuurwaarden de beste kans zich ook in de toekomst te handhaven. Dit streven naar robuuste natuur past in de visie van de rijksoverheid, die het Nationaal Natuur Netwerk in 2027 gerealiseerd wil zien.

Ook buiten de eigen gebieden probeert It Fryske Gea een rol te spelen bij het behoud van natuurwaarden. De Waddenzee is daar een voorbeeld van. De overheid bepaalt weliswaar het beleid voor dit Werelderfgoed, maar It Fryske Gea neemt samen met andere natuurorganisaties de verantwoordelijkheid op zich voor een goed beheer.

Verantwoordingsverklaring Code Goed Bestuur voor Goede Doelen

Het Bestuur van de Vereniging It Fryske Gea onderschrijft de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen. In deze verantwoordingsverklaring legt het Bestuur verantwoording af over de drie hieronder genoemde algemeen geldende principes.

1. Onderscheid toezicht, besturen en uitvoeren

It Fryske Gea is een vereniging met een Bestuur, een directie en een Raad van Toezicht. Het Bestuur bestaat uit zeven personen. De voorzitter wordt door de algemene ledenvergadering in functie benoemd. De Bestuursleden verdelen zelf de functies van vice-voorzitter, secretaris en penningmeester. Het Bestuurslidmaatschap is statutair vastgesteld op vier jaar; die periode kan maximaal twee maal met vier jaar worden verlengd. Het Bestuur wordt benoemd door de algemene ledenvergadering. De kandidaatstelling vindt plaats via een oproep in het ledenmagazine. Een selectiecommissie uit het Bestuur draagt kandidaten voor aan de algemene ledenvergadering. De leden kunnen tegenkandidaten voordragen.

Het Bestuur bepaalt het beleid van de vereniging en oefent toezicht uit op het door de directie uitgevoerde beleid. Belangrijke taken van het Bestuur zijn verder: het vaststellen van de begroting, jaarrekening en jaarverslag, het vaststellen van de visie- en strategieontwikkeling, de benoeming/schorsing/ontslag van de directie en het vaststellen/bewaken van het directiestatuut en de jaarlijkse managementovereenkomst. Tevens benoemt het Bestuur de accountant. Vanaf 2021 zal de accountant benoemd worden door de RvT. Het Bestuur is onbezoldigd.

Het functioneren van de werkorganisatie wordt door de directie geëvalueerd conform de gehanteerde beoordelingssystematiek. Het functioneren van de directie wordt geëvalueerd door de Commissie voor de directie, gevormd door de voorzitter en secretaris. Het Bestuur legt door middel van de begroting, het jaarplan, het jaarverslag en de jaarrekening verantwoording af aan de Raad van Toezicht, de fondsen, de subsidieverstrekkers en de leden.

De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het beleid van het Bestuur en de algemene gang van zaken in de vereniging. De RvT bestaat uit drie personen en benoemt zelf uit haar midden een voorzitter. De zittingsperiode van de leden van de RvT is statutair vastgesteld op vier jaar; die periode kan maximaal twee maal met vier jaar worden verlengd. De leden van de RvT worden door de algemene ledenvergadering benoemd. De kandidaatstelling vindt plaats via een oproep in het ledenmagazine. De RvT draagt kandidaten voor aan de algemene ledenvergadering. De leden kunnen tegenkandidaten voordragen.

De belangrijkste besluiten van de RvT zijn het goedkeuren van de begroting, het jaarplan, het jaarverslag, jaarrekening, benoemen van de accountant en enkele ingrijpende besluiten.

Verder zijn er vier adviescommissies, respectievelijk de commissie verenigingszaken, de commissie cultuurhistorie, commissie natuurkwaliteit en de financiële commissie. De adviescommissies hebben een voorzitter die geen lid is van het Bestuur of RvT. De adviescommissies kunnen gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het Bestuur en de RvT. De financiële commissie heeft een aparte status. Het betreft hier een gezamenlijke commissie van RvT, Bestuur en Directie. (voor een overzicht van het Bestuur, de directie en RvT en eventuele nevenfuncties verwijzen wij naar de bijlage).

2. Effectiviteit en efficiency van bestedingen

It Fryske Gea streeft naar een efficiënte besteding van de middelen voor de doelstellingen: bescherming en beheer van natuurgebieden, bescherming natuur, landschap en cultuurhistorie, voorlichting, educatie, pr en communicatie, subsidies- en fondsenwerving en beleidsadvisering natuur, landschap en cultuurhistorie.

Zoveel mogelijk activiteiten van de vereniging zijn direct gericht op het realiseren van deze doelstellingen. Er zijn echter ook activiteiten van het Bestuur en de werkorganisatie die voorwaardenscheppend zijn voor een goede taakvervulling ten behoeve van de doelstellingen. Door het vaststellen van het meerjarenbeleidsplan en meerjarenbegroting en de daaruit voortvloeiende jaarplannen en begrotingen geeft het Bestuur richting aan de realisering van de doelstellingen van It

Fryske Gea. In het meerjarenbeleidsplan staan richtinggevende doelstellingen geformuleerd. In de jaarlijkse werkplannen worden per doelstelling activiteiten geformuleerd.

Het bewaken (monitoren) en evalueren van de uitvoering van processen en activiteiten vindt plaats door een kritische beoordeling van het jaarverslag door het Bestuur en de Raad van Toezicht (statutair). De directie monitort en evalueert de uitvoering van activiteiten en processen met behulp van een sturingsbrief, de periodieke werkoverleggen met medewerkers en voortgangsbesprekingen in het beleidsoverleg. De financiële interne processen worden door middel van een managementrapportage en halfjaarrapportage eveneens bewaakt. Verbeterpunten worden in het beleidsoverleg besproken. Daarnaast is er een financiële commissie opgericht waarin vertegenwoordigers van Directie, Bestuur, RvT en werkorganisatie zitting hebben.

3. Omgang met belanghebbenden

Op het gebied van de beleidsbeïnvloeding van natuur en landschap zijn provinciaal en landelijk vele spelers actief, waarbij met name de provinciale en rijksoverheid en de diverse natuur- en milieuorganisaties te onderscheiden zijn. It Fryske Gea trekt in veel dossiers in de provincie strategisch op met de Friese Milieu Federatie, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschapsbeheer Friesland, NME/IVN, de Waddenvereniging, de Bond van Friese Vogelwachten LTO en Noardelijke Fryske Wâlden.

In het Waddengebied wordt samengewerkt in de Coalitie Wadden Natuurlijk, waarbij zeven natuurbeschermingsorganisaties betrokken zijn. Met betrekking tot het IJsselmeergebied wordt samengewerkt in de Stichting Het Blauwe Hart, waarin acht organisaties verenigd zijn.

Op landelijk niveau werken alle provinciale landschappen samen in het samenwerkingsverband De 12 Landschappen, nu LandschappenNL genoemd. LandschappenNL werkt vooral samen met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Vogelbescherming en in mindere mate met Natuur en Milieu en de Waddenvereniging. Op landelijk niveau wordt verder, waar mogelijk, opgetrokken met de (semi-) overheid; belangrijke partners zijn het IPO, het ministerie van LNV en het ministerie van Infrastructuur en Water. Het thema gezondheid komt aan de orde in de samenwerking met De Friesland Zorg.

It Fryske Gea houdt haar leden en andere mensen die genieten van de natuur en het landschap graag op de hoogte van natuurbeheer, natuurontwikkeling, excursies en andere activiteiten. Voor 2020 stond daarnaast een jubileumprogramma klaar, want op 22 februari 2020 werd de vereniging 90 jaar. Alle leden (oud en nieuw) ontvingen in dit jubileumjaar de nieuwe natuurgids ‘Ontdek de Friese natuur’. Ook ons ledenmagazine viel weer vier keer op de mat.

Uiteraard had de corona-pandemie ook enorme effecten op onze vereniging. Veel van onze activiteiten zijn namelijk gestoeld op ontmoetingen. Denk maar aan de ledenavonden, de opleidingsdagen voor vrijwilligers, alle wandel- fiets- vaar- en kano-excursies voor publiek en door onze vrijwilligers, onze bezoekerscentra, lezingen, Lammetjesdag én bijna het hele Jubileumprogramma. Niets daarvan kon doorgaan zoals wij dat gewend zijn of zoals we het voor ogen hadden. Digitaal improviseren was nodig om contact te houden met elkaar en met het publiek.

In 2020 stond onze website daarom meer dan ooit, geheel centraal. We experimenteerden met online excursies. Alles was nieuw voor It Fryske Gea. Zoals het briefen van een aantal enthousiaste vrijwilligers, het aanschaffen van opnamemateriaal, kiezen voor de goede lengte van de film, de juiste plek op de website. Maar we konden gebruik maken van een aantal enthousiaste vrijwilligers en de inzet van het team communicatie.

Belangrijk aandachtspunt was uiteraard ook de interne communicatie met personeel en vrijwilligers. Die communicatie is centraal georganiseerd in het personeels- en vrijwilligersblad ‘It Geamantsje’ dat vier keer per jaar verschijnt. Naast de interne communicatie via lijnmanagement, informeert het MT de medewerkers door middel van een nieuwsflits. Omdat we waren aangewezen op de digitale mogelijkheid tot communicatie en we de betrokkenheid van elkaar en vrijwilligers wilden behouden, verscheen de digitale nieuwsbrief ‘Tegearre-berjochten’. Later in het jaar organiseerden we grotere Teams-bijeenkomsten om meerdere betrokken vrijwilligers te kunnen vertellen over belangrijke

ontwikkelingen.

De natuur liet mensen in 2020 ondertussen volop zien dat er niets anders onder de zon was. Het werd 'gewoon' zomer en herfst en ook winter. Juist veel meer mensen benutten iedere zonnestraal en ieder vrij moment om te genieten in de natuur. Extra begeleiding door digitale communicatie werd eerst vooral opgevangen door het team communicatie en gelukkig – zeker toen het doek voor de excursies in 2020 definitief viel – sprong het team educatie bij. Bijvoorbeeld voor het invullen van Do-It-Yourself-opdrachten (proefjes en knutselopdrachten) voor kinderen bleken we talent in huis te hebben. En er was natuurlijk volop belangstelling voor in de perioden van lockdown.

De basis draaide ondertussen ook door, met centraal de website van It Fryske Gea. Uitingen via onze eigen sociale mediakanalen (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, LinkedIn) en ook de digitale nieuwsbrief waarop iedere belangstellende zich kan abonneren, hebben een connectie met onze website. Door het uitgeven van persberichten en een goed contact met regionale en landelijke media maken we veelvuldig gebruik van free-publicity over actuele ontwikkelingen.

Sociale media hebben verschillende voordelen. Ze bieden ons niet alleen een groeiend publiek, maar ook de kans om iedere belangstellende op de hoogte te houden van het laatste nieuws én we krijgen ook veel informatie terug. Dit jubileumjaar kregen we heel veel prachtige foto's in de fotowedstrijd Kiek-es. Elk kwartaal liep er een nieuwe wedstrijd waarbij in een jaar bijna 1500 prachtige inzendingen zijn ingestuurd. De betrokkenheid bij It Fryske Gea bleek enorm net als het talent!

Gegevens van 2020:

De stijging van abonnees en volgers van sociale mediakanalen is voor 2020 eigenlijk voor de hand liggend. Veel mensen zijn aangewezen (geweest) op digitale informatie en betrokkenheid. We zijn blij met de stijgingen die we zien. De online nieuwsbrief kende eind 2020 ruim 13.000 abonnees. Het is - naast het grote aantal abonnees - een belangrijk middel omdat de content gedeeld wordt via sociale mediakanalen. In 2020 hebben we een stijging van ruim 700 inschrijvingen van de online nieuwsbrief gezien.

Het sterkste social-mediakanaal is nog steeds Facebook en het aantal volgers steeg weer met een paar honderd volgers naar ruim 14.000. Ieder bericht via Facebook van It Fryske Gea kent daardoor een bereik tussen de 5.000 en 20.000 lezers. Het aantal volgers op Twitter bleef rond de 3500. Instagram had eind 2020 ruim 3.000 volgers en groeit jaarlijks nog volop. LinkedIn is in 2020 relatief sterk gestegen naar bijna 2000 volgers (80%) en biedt nog steeds ontwikkelingspotentieel. Nog een sterke stijger is ons Youtube-kanaal. Dat kent ook bijna 2000 abonnees met 80% groei.

Financiering

Op het gebied van financiering staat It Fryske Gea via een Productbegroting op de begroting van de Provincie Fryslân. In het verslagjaar heeft It Fryske Gea overeenstemming met de Provinsje om deze samenwerking vorm te geven voor de komende vier jaar (2021-2024). Verder heeft It Fryske Gea een belangrijke financiële relatie via de Subsidieregeling Natuur en Landschap met de Provinsje Fryslân middels een meerjarige overeenkomst afgesloten voor de periode 2017-2022. Daarnaast werkt It Fryske Gea in veel projecten samen met diverse provinciale en landelijke fondsen. Belangrijke sponsors zijn verder de Stichting Ynnatura en de Hedwich Carolina Stichting, die verschillende projecten van It Fryske Gea (mede) financieren.

Op landelijk niveau onderhoudt LandschappenNL voor It Fryske Gea op basis van partnerschap een goede relatie met de Nationale Postcode Loterij (NPL). It Fryske Gea ontvangt (net als de andere landschappen) jaarlijks een bijdrage van de NPL van 938 duizend euro. Het contract met de NPL is per 1 januari 2021 verlengd tot en met 31 december 2025.

Naast eerder genoemde inkomsten zijn een belangrijke bron van inkomen voor de vereniging de jaarlijkse ledengelden en de opbrengsten uit haar terreinen.

Met een minder vast karakter maar zeker niet minder belangrijk is de financiering uit erfenissen, legaten en schenkingen voor onze vereniging.

Risicomanagement

Bescherming, beheer en behoud van onze natuur, en de daarmee gepaard gaande risico's.

Deze paragraaf is bedoeld om een beeld te geven van de aandachtsgebieden in dit kader met een aantal specifieke zaken en daarbij behorende risico's.

Bij het realiseren van onze hoofd- en daarvan afgeleide doelstellingen hebben we te maken met verschillende risico's:

- a) De omgeving
Risico's die een directe bedreiging vormen voor onze natuur zoals klimaatverandering, waterkwaliteit, milieuwetgeving, vandalisme en verstoring.
- b) De organisatie
Om op provinciale schaal onze taken uit te oefenen maken we gebruik van een grotere organisatie van bijna 73 betaalde krachten en ca. 400 vrijwilligers. Daarmee lopen we dus ook bedrijfsmatige/financiële risico's.
- c) De uitvoering
Bij de uitvoering van haar werkzaamheden heeft It Fryske Gea te maken met een overheid en met publiek, die tevens haar grootste financiers zijn. Daarnaast speelt het bedrijfsleven ook een belangrijke rol. Van groot belang is hoe wij onze boodschap brengen, ons gedragen, onszelf herkenbaar maken en onze taken uitvoeren.

De omgeving

It Fryske Gea moet duidelijke standpunten innemen over landbouweconomie, waterhuishouding, infrastructuur en andere externe factoren die haar doelstellingen kunnen aantasten. Onze organisatie is goed ingericht op toezicht in onze terreinen met het oog op vandalisme en verstoring door hierin gespecialiseerd personeel met een op het doel gerichte instructie en bevoegdheden.

De organisatie

Het inrichten en besturen van een grotere (natuur)organisatie brengt diverse verantwoordelijkheden en risico's met zich mee.

- Met name voor het personeel en vrijwilligers dient naast personeelsregelingen oog te zijn voor de omgang met natuur en publiek. Waar nodig vindt scholing plaats gericht op het uitoefenen van functies zoals bijscholing voor BOA's en andere functie specifieke scholing.
- Deze bijzondere tak van bedrijfsuitoefening vraagt naast aandacht voor de gebruikelijke aansprakelijkheidsrisico's ook zorg voor specifieke zaken als omgang met vee, land- en bosbouwmachines en vervoer over water middels kleinere en grotere vaartuigen.
- De organisatie is bedoeld voor de lange termijn, maar is naast beperkte eigen inkomsten uit terreinen nagenoeg geheel afhankelijk van subsidies, bijdragen van leden, donaties en incidentele baten als erfenissen.
Een financieel buffervermogen voor moeilijke tijden is derhalve één van de financiële doelstellingen. Intern is een onderbouwing gemaakt van de benodigde hoogte hiervan. Jaarlijks worden o.a. vermogen en treasury statuut door het bestuur beoordeeld.
- It Fryske Gea maakt gebruik van ICT met de daaraan verbonden risico's. Scholing, goede apparatuur, software en contracten zijn van groot belang. Denk hierbij aan een SLA (Service Level Agreement) met de leverancier van ICT diensten tot bewerkersovereenkomsten met diverse gebruikers/bewerker.
- It Fryske Gea moet rekening houden met fraudegevoeligheid en procedures volgen ter voorkoming hiervan. Zoals procedures datalekken, incidentmanagement maar ook het aanstellen van vertrouwenspersonen en een klokkenluidersregeling zijn hier onderdeel van.

- It Fryske Gea is een organisatie waar mensen dicht bij elkaar werken. Signalering van mogelijke risico's van welke aard dan ook behoeven geen structurele vergaderingen om maatregelen te nemen.

Risicobereidheid van de organisatie:

De organisatie streeft ernaar de mogelijke risico's zo beperkt mogelijk te houden. De governance, de verdeling van bevoegdheden en de stappen en documenten die ten grondslag liggen aan investeringen en kosten zijn zo opgezet dat risico's inzichtelijk worden gemaakt en na grondige afweging door verschillende gremia al dan niet worden genomen. Scholing van personeel als hierboven gemeld en optimale communicatie van signaleringen moeten leiden tot het op tijd nemen van adequate maatregelen. Het beleid ten aanzien van o.a. financiële instrumenten en afgeleiden hiervan is vastgelegd in het treasury statuut.

Financiële verslaggeving en wet- en regelgeving:

De organisatie streeft naar een transparante verslaggeving met inachtneming van bestaande wet- en regelgeving.

Risico's rondom Covid-19

It Fryske Gea heeft een aantal maatregelen genomen om de effecten van het Covid-19-virus te bewaken en te voorkomen, zoals veiligheids- en gezondheidsmaatregelen voor onze medewerkers (zoals beperking van sociale contacten en vanuit huis werken). Naast genoemde maatregelen zijn wij in gesprek met enkele van onze huurders om passende afspraken te maken over huurpenningen en betaling daarvan.

Andere activiteiten die beïnvloed worden door het Covid-19 virus, zijn uitgesteld of verschoven. Zo verwachten we activiteiten zoals schoolreisjes in 2021 weer te kunnen organiseren. Doordat It Fryske Gea niet volledig afhankelijk is van commerciële geldstromen en goede afspraken heeft met subsidieverstrekkers kunnen de reguliere werkzaamheden zoals o.a. het toezicht Friese IJsselmeerkust en de beheerwerkzaamheden in onze terreinen gewoon plaatsvinden.

In dit stadium zijn de gevolgen voor onze bedrijfsactiviteiten en onze resultaten beperkt. Wij zullen het beleid en het advies van de diverse nationale instellingen blijven volgen en zullen tegelijkertijd ons uiterste best doen om onze activiteiten zo goed en veilig mogelijk voort te zetten zonder daarbij de gezondheid van onze medewerkers in gevaar te brengen.

De uitvoering

Uiteraard is de hoofddoelstelling het zo optimaal mogelijk beheren van natuurgebieden en daarbij alert te zijn op alle mogelijke risico's die dat bedreigen.

Voor het realiseren van deze doelstelling is de organisatie, zoals hierboven aangegeven, voor een heel groot deel afhankelijk van subsidies, bijdragen van leden en ander bijdragen van particulieren en bedrijven (bijvoorbeeld Ynnatura).

Dit vraagt om een continue inspanning om het belang van onze organisatie voor de samenleving van nu en straks te communiceren. Belangrijke doelgroepen daarbij zijn:

- De politieke partijen en ambtenaren van de provincie. De politieke partijen omdat de vertegenwoordigers steeds wijzigen en opnieuw moeten worden benaderd. Het ambtenarenapparaat omdat ook hier personen wisselen maar ook regelgeving steeds verandert en daarbij is communicatie van wezenlijk belang;
- Draagvlak creëren bij de inwoners van onze provincie (maar ook om ūtens) door ledenwerving en ledenbehoud is bijzonder belangrijk. Maar er is ook oog voor de lange termijn. In het Bezoekerscentrum De Wiidpleats worden vele activiteiten en excursies voor scholen georganiseerd. Educatie is ook communicatie en een investering in de toekomst.

Positieve beeldvorming en communicatie zijn van groot belang voor onze organisatie en een zeer belangrijke actie tegen mogelijke overwegingen om bijdragen te verlagen of niet te verstrekken.

De voornaamste risico's en onzekerheden waar It Fryske Gea op dit moment mee wordt geconfronteerd worden hieronder toegelicht:

Exploitatieruimte Wiidpleats

Eind 2017 is het Frysk Lânbou Museum verhuisd en heeft hierbij de huur bij It Fryske Gea opgezegd. Momenteel is It Fryske Gea op zoek naar nadere invulling van de exploitatieruimte in de ruimste zin van het woord. It Fryske Gea is hiervoor met meerdere partijen in overleg.

Waardering natuurgonden

It Fryske Gea heeft ruim 20.800 hectare in zijn beheer. De waardering van een aantal van deze gronden wordt o.a. beïnvloed door ruiltransacties en veranderende marktomstandigheden.

Effectenportefeuille

Een deel van het vermogen is vastgelegd in een effectenportefeuille. Dit brengt naast mogelijkheden voor een gunstig rendement ook beleggingsrisico's met zich mee (o.a. marktrisico, koersrisico en valutarisico). Het beheer van de beleggingen is uitbesteed aan Triodosbank. De uitgangspunten van Triodosbank zijn het waarborgen van duurzaamheid en verantwoord maatschappelijk handelen. Met onze adviseurs is regelmatig overleg naar behoefte over de resultaten en ontwikkelingen. Het beleid is gematigd defensief met een gewenste samenstelling van 25% aandelen en 75% obligaties met een risico beperkende spreiding.

Datalekken

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. In 2018 is It Fryske Gea begonnen met maatregelen om ervoor te zorgen dat het aan de eisen van de Europese privacywetgeving voldoet. It Fryske Gea is doorlopend bezig om zich te wapenen tegen het risico van een datalek.

Ontwikkeling bij Provincie over realisatie NNN (Natuurnetwerk Nederland)

De gewijzigde prioriteitsstelling bij de Provincie met betrekking tot de afspraken gemaakt over de afronding van de NNN heeft invloed op de invulling van de natuur in de Provincie en mede invloed op het strategisch aankoopbeleid van It Fryske Gea. It Fryske Gea is gaan samenwerken met andere organisaties om gezamenlijk tot een oplossing te komen zodat natuur volgens plan kan worden gerealiseerd. Inmiddels krijgt dit initiatief vorm in het samenwerkingsverband Natuer mei de Mienskip.

Projecten

Bij de uitvoering van projecten zijn vaak verschillende partijen betrokken. De realisatie van projecten is dus mede afhankelijk van derden. Vooraf worden dan ook de verantwoordelijkheid bij risico's, penvoerderschap e.d. vastgelegd.

Lening aankoop HBB Polder

Deze lening is afgesloten voor een termijn van 3 jaar. Aflossing staat gepland uit subsidiegeld en bijdragen agrariërs uit ruil. Omdat tot op heden aflossing niet heeft plaats gevonden uit deze bijdragen is er naar een andere oplossing gezocht; dit kan zijn verkoop van de grond of opnieuw afsluiten van een lening. Afspraken over verlenging van de lening met een termijn van 3 jaar zijn in 2020 gemaakt met het Groenfonds waarbij jaarlijks achteraf een derde deel afgelost zal worden. It Fryske Gea verwacht voldoende liquide middelen te hebben om de lening binnen de afgesproken termijn te kunnen aflossen.

Subsidie

Voor het realiseren van haar doelen en taken is It Fryske Gea grotendeels afhankelijk van subsidies. Bij gewijzigd beleid bij subsidieverstrekkers leidt dit mogelijk tot het verlies aan ontvangsten uit subsidies. It Fryske Gea is dan ook regelmatig in gesprek met subsidieverstrekkers om doelen en producten op de wensen van de verstrekker af te stemmen.

De Organisatie

Interne organisatie

Eind 2020 waren bij It Fryske Gea 74 medewerkers in dienst. De medewerkers zijn verdeeld over het kantoor in Olterterp, het Bezoekerscentrum De Alde Feanen in Earnewâld en de vier districten met de standplaatsen Rijs, Katlijk, Gytsjerk en Earnewâld.

Onder deze 74 medewerkers bevinden zich vier leerlingen, waarvan 2 in het afgelopen jaar zijn gestart.

Per 1 mei 2020 is een toezichthouder/BOA van district Noord uit dienst getreden. Per diezelfde datum is een Toezichthouder/BOA van district Noord met pensioen gegaan. In de loop van het jaar is er zowel in district Sud als West een toezichthouder/BOA in dienst gekomen. Een fulltime toezichthouder/BOA voor district West en parttime voor district Sud.

Per 1 juni 2020 is na een externe procedure de functie van HR adviseur opnieuw ingevuld, dit vanwege het vertrek van de HR adviseur begin 2020.

Per 1 juli is een beheermedewerker van het district West uit dienst gegaan vanwege het bereiken van de AOW gerechtigde leeftijd

De functie van hoofd beheer en rentmeester is opgesplitst in een aparte functie van hoofd beheer en een functie van rentmeester. Deze functie was tijdelijk ingevuld door een interim medewerker. Per 19 oktober is een nieuw hoofd beheer in dienst getreden via een externe procedure. De functie van rentmeester zal in 2021 worden ingevuld.

Door langdurige ziekte in district midden is er een vacature ontstaan voor beheermedewerker. Door middel van een interne procedure is deze tijdelijke functie per 1 november 2020 ingevuld door een van de BBL leerlingen. Deze heeft een tijdelijke aanstelling als beheermedewerker gekregen.

Per 1 november 2020 is een medewerker financiën aangetrokken t.b.v. de financiële administratie van Landschapsbeheer Friesland. Het aantal nieuwe vacatures lag daarmee hoog in het afgelopen jaar.

De adviseur verenigingszaken is gedetacheerd aan de Stichting Ynnatura als projectleider. De taken van de adviseur verenigingszaken zijn onder gebracht bij de afdeling communicatie. Hierdoor zijn binnen deze afdeling een aantal taken verschoven.

Ontwikkeling van medewerkers

De ontwikkeling van medewerkers is nodig voor een organisatie om zich staande te houden in de steeds sneller veranderende omgeving. Naast verplichte cursussen zoals BHV die ook in 2020 weer zijn gehouden, zijn er een aantal meer functie specifieke opleidingen, cursussen en trainingen gevolgd, zo hebben o.a. de BOA's de Cursus Controle fysieke beheersing voor Bijzondere

Opsporingsambtenaar gevolgd, is door 12 beheermedewerkers is een VCA cursus gevolgd, door een projectmedewerker is een cursus projectmanagement gevolgd, er is een cursus digitaal archiveren gevolgd en een medewerker is gestart met de basis cursus vastgoed en grondzaken. Door Corona zijn er echter minder opleidingen gevolgd dan gebruikelijk. Naast de ontwikkeling van medewerkers besteedt de vereniging zorg aan opleidingen voor haar vrijwilligers.

Integriteitsbeleid

It Fryske Gea heeft haar integriteitsbeleid vastgelegd in de Paadwiizer (personeelshandboek). Hierin zijn onder andere opgenomen de gedragscode, de vertrouwenspersonen, het meldpunt en een toelichting op welke stappen er genomen zullen worden bij een melding of vermoeden. Afgifte van een VOG verklaring bij in dienst treding is een onderdeel van het beleid.

Bezoldiging directie

Het Bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt It Fryske Gea de Regeling beloning directeuren van goede doelen organisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij It Fryske Gea vond plaats door het Bestuur. Dit leidde tot een zogenaamde BSD score van 396 punten voor de directeur met een maximum jaarinkomen van 112.124 euro (1FTE/12 mnd) en een zogenaamde BSD score van 364 punten voor de adjunct directeur met een maximum jaarinkomen van 100.527 euro (1FTE/12 mnd).

De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomens van de directie bedroegen voor de H. de Vries (1FTE/12mnd) 101.521 euro en voor C. Bakker (1FTE/12mnd) 79.666 euro. Deze beloningen bleven binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn bleven (voor H. de Vries met een bedrag van 128.468 euro en voor C. Bakker met een bedrag van 93.478 euro) binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van 201.000 euro per jaar.

De belaste vergoeding/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Financieel perspectief

Het financieel jaarverslag beschrijft met name de financiële resultaten van It Fryske Gea. It Fryske Gea onderscheidt bij haar Productbeschrijving zeven verschillende onderdelen, respectievelijk Natuurbeheer, Landschapsbescherming, Inventarisatie & monitoring, Recreatief medegebruik, Informatie & educatie, Beleidsadvisering & overleg en Verenigingszaken. Elk van deze Producten worden in de Productbegroting van 2017-2020 beschreven. In het financieel jaarverslag, dat is gehouden aan de opstelling en regels van het Centraal Bureau Fondsenwerving, worden deze producten om praktische redenen samengevoegd tot drie hoofddoelstellingen. Voor de periode 2021-2024 heeft It Fryske Gea een hernieuwde afspraak met de Provincie gemaakt. Producten in de begroting opgenomen zijn o.a.: Beleidsadvies en gebiedsontwikkeling, Onderzoek, Landschap en cultuurhistorie en Educatie.

Voor wat betreft de landelijke overheidsbijdrage is per 1 januari 2011 het nieuwe natuurbeheermodel Subsidieregeling Natuur en Landschap van kracht. De normbedragen van deze regeling zijn in juli 2009 door het toenmalige Ministerie van LNV vastgesteld. Medio 2017 heeft It Fryske Gea de beschikking ontvangen met betrekking tot deze subsidieregeling voor de periode 2017 tot en met 2022.

Van groot belang is een evenredige indexatie van de subsidies ten opzichte van de stijging van de kosten. De indexatie van de provinciale subsidie is al meerdere jaren onvoldoende voor compensatie van de prijsstijgingen. De indexatie van de Rijkssubsidie wordt eens per 6 jaar afgerekend/vergoed. Dit is bij het einde van de contractperiode van 6 jaar in 2022 (betaling in 2023).

Verslag van de directie

De jaarrekening 2020 is opgesteld op basis van de Richtlijn 650 *Fondsenwervende instellingen* van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. It Fryske Gea is gecertificeerd door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) en als zodanig is deze Richtlijn verplicht.

In de opstelling conform bovenvermelde Richtlijn wordt geen onderscheid gemaakt in structurele baten en lasten en bijzondere baten en lasten. Voor een goede bedrijfsvoering wordt hier intern wel rekening mee gehouden. Een extra overzicht is opgenomen op pagina 73.

In de financieringsstructuur zijn twee belangrijke geldstromen te onderscheiden:

- Structurele geldstroom – ingezet voor structurele activiteiten/baten en lasten;
- Incidentele geldstroom – ingezet voor incidentele activiteiten/baten en lasten.

Structureel

De belangrijkste structurele activiteiten

De belangrijkste doelstelling van de vereniging is het beschermen van de natuur in Fryslân, vooral middels het beheren van inmiddels ruim 20.800 hectare natuurgebied. Ook in 2020 zijn dat de belangrijkste activiteiten waar It Fryske Gea zich mee bezig heeft gehouden. Activiteiten die daaraan gerelateerd zijn, zijn Landschapsbescherming en Inventarisatie en monitoring. Bij het inventarisatiewerk hebben we ondersteuning van meer dan 200 vrijwilligers.

Een natuurorganisatie als It Fryske Gea doet meer dan alleen natuurgebieden beschermen, beheren en ontwikkelen. We werken ook aan het vormen van draagvlak, zorgen voor betrokkenheid, verstrekken van informatie, educatie, voorlichting en het bieden van recreatiemogelijkheden.

It Fryske Gea werkt er graag aan mee om mensen te laten genieten van haar natuurgebieden. Daarom is het merendeel van de natuurterreinen vrij toegankelijk voor het publiek. Dat vraagt overigens ook weer om toezicht, zowel op het land als op het water (bijvoorbeeld voor de NB-wet gebieden zoals het IJsselmeer en De Alde Feanen).

Onze natuurgebieden konden in 2020 nog meer recreanten verwelkomen dan voorgaande jaren dit als gevolg van de ingestelde lockdown door het Covid 19 virus

Al onze excursies, schoolreisjes en andere activiteiten waaronder een groot deel van de activiteiten ter viering van het 90 jarig bestaan zijn in 2020 geannuleerd, dit als gevolg van het Covid 19 virus en voor de veiligheid van onze leden, deelnemers en vrijwilligers.

Onze bezoekerscentra, kantoren, vergaderlocaties en later ook de vogelkijkhutten zijn in 2020 gesloten geweest, maar de natuurgebieden bleven gelukkig gewoon open. Ondanks de voorschriften van het RIVM, merkten we aanzienlijk meer drukte dan anders.

Buiten zijn in It Fryske Gea geeft energie en onderweg komen mensen de mooiste dingen tegen. Dat elk seizoen weer iets anders te bieden had, zagen we terug in onze Jubileum fotowedstrijd Kiek-es. Dit kon in It Fryske Gea, maar in verband met de maatregelen ook dichtbij huis. De bijna 1500 individuele inzendingen lieten zien dat de fotografen genoten van de natuur en dat ze ook anderen mee wilden laten genieten van de prachtige natuurfoto's. Wat hebben we genoten van de prachtige beelden.

Voor wie zichzelf thuis moest of wilde beschermen haalden we buiten ook een beetje naar binnen. Via sociale media natuurlijk, maar we boden ook digitale excursies aan. Directeur Henk de Vries deed de aftrap. Hij nam de kijker mee als speciale gids vanuit het Easterskar. Daarna kon jong en oud 'op pad' met onze 'echte' gidsen. 30 tot 45 minuten genieten vanuit huis van een excursie met zowel een educatief als recreatief karakter. Fryslân kent zeer afwisselende gebieden. Met de vijf online excursies leverden we het vrije gevoel - waar we allemaal zo naar uitkeken – geheel corona-proof af bij de mensen thuis!

It Fryske Gea werkt nauw samen met de Provincie Fryslân, It Fryske Gea ontvangt subsidie op basis van een productbegroting waarin een bijdrage wordt verstrekt voor diverse uitgevoerde

producten/diensten. Recent heeft de Provinsje de productbegroting goedgekeurd en een meerjarenbeschikking afgegeven voor de jaren 2021-2024. Hierin zijn de productafspraken voor de komende vier jaar opgenomen, o.a.: Beleidsadvies en gebiedsontwikkeling, Onderzoek, Landschap en cultuurhistorie en Educatie. Daarnaast vindt er overleg met overheden plaats o.a. in de Provinciale Commissie Landelijk Gebied, maar ook tijdens andere bijeenkomsten. Ook op aanvraag wordt geïnformeerd en geadviseerd.

Uitgevoerde beheertaken door It Fryske Gea worden voornamelijk afgedekt middels de Subsidieregeling Natuur en Landschap. Medio 2017 heeft It Fryske Gea de beschikking ontvangen met betrekking tot deze subsidieregeling voor de periode 2017 tot en met 2022. Mede door het verkrijgen van deze subsidie zijn de beheertaken van de vereniging voor langere periode financieel afgedekt.

It Fryske Gea streeft ernaar om structurele baten en lasten zodanig in balans te houden, dat de structurele baten de structurele kosten dekken, eventueel onder toevoeging van de opbrengst beleggingen en rente.

Incidenteel

Bijzondere baten en andere incidentele baten in 2020

De hier genoemde baten hebben een incidenteel karakter. In het verslagjaar 2020 is er voor ruim 1.2 miljoen euro ontvangen uit diverse erfenissen en legaten. It Fryske Gea is hier bijzonder dankbaar voor.

Van de Nationale Postcode Loterij hebben we een bijdrage van 938 duizend euro ontvangen die als incidentele bate wordt beschouwd. Deze bijdrage wordt geheel benut voor projecten, aankoop van natuurterrein en andere incidentele uitgaven.

Het verwerven van natuurterreinen

Met gelden uit de Nationale Postcode loterij en andere incidentele baten zoals, erfenissen en legaten alsmede een grondruil is voor een bedrag van ca. 600 duizend euro aan natuurterrein verworven. De belangrijkste natuurterreinen zijn percelen in de Sefonsterpolder en uitruil verkregen terrein nabij Molkwar en Koudum.

It Fryske Gea heeft haar aankopen voor de korte en lange termijn beschreven in haar aankoopstrategie. Bij de verwerving van natuurterrein binnen de Ecologische Hoofdstructuur kan naast de subsidie een eigen bijdrage worden gevraagd van 15% van de verwerving. Bij 100 hectare per jaar kan dat oplopen tot 15% van vier miljoen euro is 600 duizend euro per jaar. It Fryske Gea probeert jaarlijks mits het resultaat het toelaat de bestemmingreserve aankopen grond aan te vullen met minimaal 600 duizend euro in haar vermogen om zo aankopen zoals beschreven in de aankoopstrategie mogelijk te maken.

Natuer mei de Mienskip: bij de decentralisatie van natuur naar de provincies is te weinig budget meegekomen. Dit dreigde zich te vertalen in een drastische reductie van de natuuropgave. Als antwoord hierop ontwikkelen op initiatief van It Fryske Gea de natuurorganisaties, landbouworganisaties en particuliere beheerders samen met Wetterskip en Provincie Fryslân een alternatief, waarbij meer natuur voor hetzelfde geld kan worden gerealiseerd. Belangrijke pijlers zijn het integraler aanpakken van de natuuropgave, waardoor extra budget kan worden aangetrokken, het vereenvoudigen van inrichtingsopgaven en het goedkoper werken doordat de eindbeheerder van natuurgebieden direct bij aankoop en inrichting een deel van het werk kan doen.

Belangrijk neveneffect is dat een omslag wordt bereikt van concurrentie tussen natuurorganisaties, boeren en particulieren naar wederzijds vertrouwen, waarbij we elkaar proberen naar de plaats en rol te helpen die het beste aansluit bij mogelijkheden en ambities van deze partijen.

Het uitvoeren van projecten

Kosten van projecten worden voor een groot deel gefinancierd met subsidies van de Rijks- en Provinciale overheid, met Europees geld en van gemeenten, bedrijven, instellingen en particulieren. Wat niet gesubsidieerd wordt, wordt gefinancierd uit de bijzondere baten (NPL en andere bronnen) dan wel reserves. Vanwege het onvoorspelbare aantal, tijdsduur en omvang worden projecten tot heden niet in de Productbegroting opgenomen.

In 2020 zijn onder meer de onderstaande projecten (financieel) afgerond:

- ✓ Atlantik wal project
- ✓ Fugelweb
- ✓ BMHW polder
- ✓ Herstel Amerikaanse windmolen Lendevallei
- ✓ Otterfonds deelprojecten
- ✓ Toegankelijkheid vogelkijkhut Molkwar en Piaam
- ✓ Blue carbon Peazummerlannen
- ✓ Advies rietbeheer
- ✓ Weidevogelmaatregelen Workummerbinnenwaard
- ✓ Voswerend raster
- ✓ Pitrus Workummerbinnenwaard
- ✓ Bebording IJsselmeerkust
- ✓ Verkenning rood erfgoed
- ✓ Herinrichting Park Olterterp, ontwikkelfase

Naast diverse opgeleverde projecten heeft It Fryske Gea nog meerdere projecten in uitvoering dan wel in ontwikkeling.

Fan Swiet nei Salt

In de zeedijk bij Hallum is in november 2018 gemaal Heijning geopend. Hier is de waterafvoer bij hoge neerslag mogelijk, het zoete water creëert een zoet-zoutovergang op de kwelder en vis kan paaien en opgroeigebied in de Friese kleistreek bereiken. De projectmonitoring is gestart en loopt van 2019 tot 2022. Daarmee is een bedrag van rond de 100 duizend euro gemoeid, bekostigd uit de bijdrage van het Waddenfonds.

Wij & Wadvogels

De vogelbescherming heeft de leiding over het Waddenfondsproject Wij en Wadvogels. IFG is trekker van twee projecten:

- Op de Peazemerlannen: begrazing kwelder, verkweldering oostelijk stuk zomerpolder, optimaliseren wandelroute met aandacht voor cultuurhistorie en beperken van verstoring.
- Noard Fryslân Bûtendyks bij Blije en Ferwert: hiermee gaat een lang gekoesterde wens van District Noord om de zomerdijk en sluizen op te knappen in vervulling.

Beide deelprojecten zijn uitgewerkt tot niveau voorlopig ontwerp, op basis waarvan vergunningen worden aangevraagd.

IFG neemt deel in het project dynamische zonering Westhoek, waarbij de vogelbescherming trekker is van dit project. IFG kan haar inzet in dit project (deels) vergoed krijgen.

Versterking Friese IJsselmeerkust

Dit project bestaat uit diverse deelprojecten, met als doel om de natuur langs de Friese IJsselmeerkust klaar te maken voor het nieuwe peilbesluit IJsselmeer, waarbij het tegengaan van erosie wordt gecombineerd met maatregelen van natuur en recreatie. Het programma belooft ongeveer 16 miljoen euro. Deelprojecten zijn onder andere Workumerwaard, Tacozijl, Mokkebank. Onder penvoerderschap van de Vogelbescherming wordt 650 duizend euro (verkregen van het NPL droomfonds) ingezet voor deze projecten. De middelen lopen niet via de begroting van It Fryske Gea, wel wordt een substantieel deel uitgegeven aan projecten die op terreinen van It Fryske Gea plaatsvinden. It Fryske Gea besteedt in 2020 eigen uren aan de begeleiding en 25 duizend euro aan inhuur om de ecologische begeleiding goed uit te voeren. Inmiddels is er een toezegging verkregen van provincie Fryslân om een dag in de week een projectleider in te huren om de bijdragen vanuit IFG te bekostigen.

Op de reservelijst staan projecten als Makkumerwaarden, Bocht fan Molkwar en een klein project bij Huitebuursterbuitenpolder. Deze projecten kunnen alsnog gerealiseerd worden als er extra geld beschikbaar komt of kosten in andere projecten meevallen.

Op 13 februari 2019 heeft de minister de Rijksbijdrage aan het programma Versterking Friese IJsselmeerkust bezegeld, daarna volgt een kleine twee jaar voorbereiding. Uitvoering start waarschijnlijk in 2021.

De verwachte rol van IFG in deze projecten betreft de ecologische begeleiding van projecten en na uitvoering het beheer van diverse deelprojecten.

Het eerste deelproject behelst het maken van slenken in rietland Makkumerwaard, voorzien in winter 2020/2021. Dat riet wordt hergebruikt op en nabij de vismigratierivier.

Doorlooptijd van dit project is tot en met 2024.

Vismigratierivier – (project derden)

De versterking van de Afsluitdijk wordt aangegrepen om deze barrière voor trekvis passeerbaar te maken op zeer innovatieve wijze. Samen met Waddenvereniging, Sportvisserij Nederland, Het Blauwe Hart en NetVis Werk is IFG initiatiefnemer. Tweemaal is geld uit de Nationale Postcode Loterij toegekend voor dit project voor de bouw en voor beleving van de Vismigratierivier. Provincie Fryslân en Rijkswaterstaat bouwen de Vismigratierivier. IFG en Waddenvereniging hebben een gidsengroep opgezet. Momenteel wordt ontwerp van de Vismigratierivier en het bouwproces afgestemd met versterking afsluitdijk en aanleg van een luwe ondiepe zone als compensatieproject van Windpark Fryslân. In 2020 is er gestart met de bouw. Uitvoering loopt naar verwachting door tot in 2024.

IFG wil zichtbaar aanwezig zijn op deze plaats en zal voor deelname aan communicatieve activiteiten in 2020/2021 een eigen budget/bijdrage nodig hebben.

Daarnaast zijn er nog tal van andere lopende projecten waaronder: SKL-PAS maatregelen Schaopedobbe, Herinrichting Heanmar, en Natuurnetwerk 2.0 Dit project betreft de verkenning ten behoeve van het benutten van middelen voor klimaatmitigatie, beperken gevolgen van teveel stikstof in de natuur en herstelplan biodiversiteit.

Overig

Tenslotte is er een waaier aan projecten uit de beheerevaluaties, waar IFG vaak externe bekostiging voor zoekt. Zie ook het projectenoverzicht. Andere projectideeën moeten nog verder worden uitgewerkt.

Tevens werkt IFG nog mee aan diverse projecten van groot tot klein waarbij IFG geen penvoerder is maar wel bemoeienis heeft omdat deze projecten in haar terreinen worden uitgevoerd dan wel dat IFG bijdraagt aan het project door middel van kennis, sturing en/of financiële ondersteuning. De risico's voor IFG beperken zich hier tot de gemaakte financiële toezeggingen. Deze toezeggingen worden op het moment van toezegging in het resultaat verantwoord onder bijdragen derden en tot betaling heeft plaatsgevonden als verplichting op de balans verantwoord.

Enkele voorbeelden van deze projecten:

- *Life project Alde Feanen*
Helder water met waterplanten en vitale rietlanden, dat waren de doelen van het project Booming Business, dat met bekostiging uit het Europese natuurfonds Life+ is uitgevoerd in de Alde Feanen.
Inmiddels is de Derde module landinrichting Alde Feanen opgestart, waarin inrichtingsprojecten op de flank van het moerasgebied naar de zandkop van Oudega centraal staan. Hiervan is provincie Fryslân trekker onder auspiciën van gebiedscommissie Alde Feanen. In de uitvoering wordt IFG mogelijk trekker van deelprojecten.
- *Hermeandering Lende*
De Lende is gekanaliseerd. Met dit project wil men de oude kronkelende loop herstellen, vanuit het oogpunt van landschapsherstel, natuurherstel en de wens om water langer vast te houden in de bovenloop van de Lende. De aanbesteding vindt in delen plaats waar naar verwachting het fietspad als eerste wordt aanbesteed. Provincie Fryslân trekt dit project onder auspiciën van gebiedscommissie Lendevallei. It Fryske Gea wil het aanpakken van polders rond de Lende en herstel van dammen en duikers tegelijk met dit project uitvoeren. Hiervoor zal co-financiering vanuit IFG nodig zijn. It Fryske Gea voegt een aantal werkzaamheden voor de Lendevallei toe aan het werkpakket, dat verder door provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân word bekostigd.

IFG brengt projecten pas in uitvoering zodra er financiering is geregeld, met name in de grotere projecten worden vooraf voorschotten ingeregeld zodat IFG niet als financier hoeft op te treden voor het project.

Bij de toelichting op de balans is een overzicht opgenomen van projecten die nog in uitvoering zijn.

Effecten

De effecten zijn verkregen met voornamelijk liquiditeit uit erfenissen. De opbrengsten van de beleggingen worden gezien als incidenteel gezien het onvoorspelbare karakter van deze opbrengsten. Deze incidentele baten dienen ter ondersteuning van het resultaat van de structurele baten en lasten van de vereniging, nu en in de toekomst. Het beheer van de beleggingen is in januari 2008 onder voorwaarden in handen gegeven van Triodosbank. De uitgangspunten van Triodosbank zijn het waarborgen van duurzaamheid en verantwoord maatschappelijk handelen. Tijdens het proces van overgang bestond tijdelijk behoefte aan liquide middelen. Een deel van de bestaande portefeuille is toen niet direct weer ingevuld. Met onze adviseurs is regelmatig overleg naar behoefte over de resultaten en ontwikkelingen. Het beleid is gematigd defensief met een gewenste samenstelling van 25% aandelen en 75% obligaties met een risico beperkende spreiding. Periodiek wordt gerapporteerd over de resultaten en de actuele samenstelling van de portefeuille.

Ultimo 2020 is de samenstelling van de portefeuille: 23% aandelen en 77% vastrentende waarden.

De effecten zijn alle beursgenoteerd en gewaardeerd op basis van de koersen per 31 december 2020.

Investerings

It Fryske Gea heeft een boerderij in de Haenmar aangekocht met het doel om het via crowdfunding aangekochte weidevogelgebied veilig te stellen.

De voor het uit te voeren toezicht aan de IJsselmeerkust bestelde nieuwe werkboot “Roughneck” is geleverd begin 2020.

In het verslagjaar is over gegaan tot renovatie van één de werkboden in district midden, uitgevoerde werkzaamheden betreffen de motor en enkele aanpassingen van het schip.

Daarnaast heeft It Fryske Gea diverse vervangingsinvesteringen gedaan waaronder tractoren en een werkbuis.

Het resultaat

Het resultaat op structurele baten en lasten betreft 120 duizend euro positief .

Ondanks het Covid -19 virus heeft It Fryske Gea haar beheeractiviteiten volgens plan kunnen uitvoeren. Met name activiteiten zoals excursies en schoolreisjes worden nadelig beïnvloed door de gevolgen van het Covid virus. Maar met het deels vervallen of het doorschuiven van deze activiteiten vervallen hiermee ook samenhangende kosten waardoor negatieve resultaatsimpact beperkt blijft.

Wel had het Covid virus grote gevolgen voor onze huurders van horeca faciliteiten en soortgelijke activiteiten. Waar mogelijk zijn hier aanvullende huurafspraken gemaakt.

In het verslagjaar is met terugwerkende kracht een vergoeding ontvangen voor een doorlopende tentoonstelling die in ons bezoekerscentrum Earnewald gehouden wordt. Hiermee worden deels de tekorten in ons bezoekerscentrum gecompenseerd.

It Fryske Gea onderzoekt nog steeds diverse mogelijkheden die er zijn met het bezoekerscentrum om tot een resultaatverbetering te komen, als gevolg van de huidige pandemie is hier wel enige vertraging opgetreden. It Fryske Gea hoopt in 2021 een keuze te maken uit de onderzochte mogelijkheden. De wervingskosten en kosten beheer en administratie zijn in lijn met de verwachting.

Het resultaat over de incidentele baten en lasten is 1.375 duizend euro positief. Dit mooie resultaat is voornamelijk toe te schrijven aan de opbrengsten uit erfenissen en legaten in totaal 1.231 duizend euro. Naast deze mooie opbrengst heeft It Fryske Gea door de verkoop van een perceel landbouwgrond buiten de EHS nog 351 duizend euro ontvangen. Deze opbrengst zal worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve grondaankopen, om hier toekomstige aankopen binnen de doelstelling van de vereniging mogelijk te maken.

Het resultaat op onze beleggingsportefeuille (circa 127 duizend euro) is positief dit is lijn met stijgende beurskoersen gedurende het verslagjaar.

De niet begrote kosten van de in 2019 gestarte proef met distelbeheer in ons buitendijks gebied lopen door in 2020.

Rentelasten van de vereniging zijn het gevolg van de negatieve rente die banken momenteel berekenen over een batig saldo op de aangehouden tegoeden bij de banken en door de afgesloten lening met het Groenfonds voor aankoop van percelen grond. Tegenover deze rentelasten staan opbrengsten uit pacht van deze percelen. Deze grond houdt de vereniging aan als ruilgrond.

De belangrijkste aankopen in 2020 zijn de Séfonsterpolder en een grondaankoop in de nabijheid van Molkwar. Een aantal reeds geplande aankopen zijn doorgeschoven naar 2021. Naast grondaankopen heeft It Fryske Gea ook een perceel landbouwgrond verkocht (Mantgummer Nylan).

In 2020 heeft It Fryske Gea overeenstemming bereikt met het Groenfonds over verlenging van het afgesloten krediet ter financiering van de in 2016 gerealiseerde aankoop van percelen in de Huitebuursterbinnenpolder (HBB) . Deze percelen waren aangekocht met het doel dit te ruilen voor

natuurterreinen in aangrenzende gebieden. De leningsfaciliteit is voor 3 jaar verlengd, waarbij jaarlijks achteraf 600 duizend euro zal worden afgelost op het krediet.

In 2020 heeft de vereniging een vernieuwde natuurgids met beschrijvingen van al haar terreinen uitgebracht en verstrekt aan al haar leden. Dit is mede mogelijk gemaakt dankzij financiële steun van de postcodeloterij en vrijwillige bijdragen van de leden.

Vooruitzichten

Zoals in de begroting 2021 vermeld, verwachten wij in 2021 een resultaat waarbij kosten en baten in balans zijn met elkaar, we denken de tekorten op de structurele kerntaken op te kunnen vangen met de incidentele baten. De toekenning van de SNL vergoeding is vastgesteld voor 2017 tot en met 2022. De verwachting bestaat dat de dekking van kosten door de SNL vergoeding landelijk zal worden opgetrokken naar een hoger percentage dan de huidige 75% kostendekking.

2020 heeft ons duidelijk gemaakt dat It Fryske Gea de effecten van de huidige pandemie prima kan opvangen. Wel verwachten we dat er een gering negatief effect zal zijn als gevolg van de Corona crisis.

It Fryske Gea ontvangt jaarlijks baten uit loterijen. De vereniging verwacht vanuit consistente gedragslijn en op basis van huidige informatie geen verandering in baten uit loterijen na 2020 mede omdat de overeenkomst tussen de postcodeloterij en landschappenNL voor 5 jaar is verlengd. It Fryske Gea zal op basis van de impact die de Covid crisis heeft op de liquiditeit besluiten of en welke gronden worden aangekocht.

Ondanks het Covid -19 virus heeft It Fryske Gea haar beheeractiviteiten volgens plan kunnen uitvoeren in 2020, de verwachting is dat dit voor 2021 ook het geval is. Met name activiteiten zoals excursies en schoolreisjes worden nadelig beïnvloed door de gevolgen van het Covid virus. Maar met het deels vervallen of het doorschuiven van deze activiteiten vervallen hiermee ook samenhangende kosten waardoor negatieve resultaatsimpact ook voor 2021 beperkt blijft.

Tevens verwacht de vereniging in 2021 een besluit te kunnen nemen omtrent de mogelijke oplossingen die momenteel onderzocht worden inzake het verbeteren van de rentabiliteit van ons bezoekerscentrum in Earnewald

Voor de beleggingen was 2020 een bijzonder onvoorspelbaar jaar, na aanvankelijk een sterke daling van de resultaten bij aanvang van de Covid crisis, hebben de beurzen zich wereldwijd grotendeels weten te herstellen. De beleggingsportefeuille van It Fryske Gea laat dan ook een positief resultaat zien over het verslagjaar. It Fryske Gea verwacht dat het herstel op de wereldwijde beurzen zich in 2021 door zal zetten mede door de inzet van vaccins tegen Covid. Momenteel is er geen uitbreiding van de beleggingsportefeuille voorzien, Er zal gekeken worden of zich nog kansen voordoen voor de aankoop van natuurterreinen die nauw aansluiten op onze huidige terreinen of passen in het door ons gevoerde beleid.

In 2021 is geen uitbreiding van het personeelsbestand voorzien. Door natuurlijk verloop zal er op een aantal posities nieuwe medewerkers gezocht worden.

Verhoudingen financieel jaarverslag

Kostenpercentage wervingskosten	2020	begroting	2019
Som van de geworven baten	9.585	7.950	10.487
Wervingskosten	167	148	166
Kostenpercentage	1.7 %	1.9 %	1.6 %

Dit zijn de wervingskosten uitgedrukt in een percentage van de som van de geworven baten.

De kosten van de ledenwerving worden toegerekend aan de kosten fondsenwerving voor het percentage dat de contributies deel uitmaken van de totale reguliere baten. Verder wordt een deel van de personeelskosten en overige organisatiekosten toegerekend op basis van tijd en middelen.

Bestedingspercentage baten	2020	begroting	2019
Totale baten	11.389	9.427	11.906
Totaal besteed aan de doelstelling	9.343	8.885	10.099
Bestedingspercentage	82%	94 %	85 %

Dit zijn de totale bestedingen aan de doelstellingen uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Het bestedingspercentage valt in 2020 lager uit, dit wordt veroorzaakt door de totale baten die in 2020 hoger uitvallen vanwege de incidentele (te) ontvangen erfenissen en legaten. Via bestemmingsreserves is dit geld gereserveerd voor uitgaven aan de doelstelling o.a. bestemd voor aankopen weidevogelgrond zodra de mogelijkheid zich hier voordoet.

Bestedingspercentage lasten	2020	begroting	2019
Totale lasten	9.948	9.452	10.690
Totaal besteed aan de doelstelling	9.343	8.885	10.099
Bestedingspercentage	94 %	94 %	94 %

Percentage kosten beheer en administratie	2020	begroting	2019
Totale lasten	9.948	9.452	10.690
Kosten beheer en administratie	438	419	425
Percentage kosten beheer en administratie	4.4 %	4.4%	4.0 %

De vereniging stelt zich tot doel de kosten van beheer en administratie zo laag mogelijk te houden, met als bovengrens 10%.

Financiële positie

Solvabiliteit

	2020	2019	2018
Eigen vermogen / totaal vermogen	87%	85%	82%

Liquiditeit (quick ratio)

	2020	2019	2018
(Vlottende activa – voorraden + liquide middelen)/ Kort vreemd vermogen	6,2	3.6	6.0

De daling van deze ratio in 2019 valt toe te schrijven aan de verschuiving van de door de vereniging afgesloten lening a 1,8 miljoen euro naar kort vreemd vermogen in verband met de destijds gevoerde besprekingen over verlenging ten tijde van het opstellen van de jaarrekening.

De jaarrekening beschrijft met name de financiële resultaten van It Fryske Gea. De resultaten op het gebied van natuurbescherming zijn beschreven in het jaarverslag en het inventarisatieverslag, die beide beschikbaar zijn via de website of op verzoek via kantoor.

Drs. H.J. de Vries
Directeur

(Alle hierna in dit verslag vermelde bedragen zijn een veelvoud van 1.000,-- euro. Hierdoor zijn mogelijk enkele afrondingsverschillen ontstaan. De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig, aangepast aan de opstelling van 2020.)

Begroting Staat van baten en lasten 2021

*(Bedragen * 1.000 euro's)*

Baten

Baten van particulieren	1.477
Baten van bedrijven	20
Baten van loterijorganisaties	938
Baten van subsidies en overheden	5.368

Som van de geworven baten	7.803
---------------------------	-------

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten/diensten	1.103
Overige baten	261

Som van de baten	9.167
	=====

Lasten

Besteed aan de doelstellingen:

- Beheren en verwerven natuurterreinen	
Beheer	4.767
Verwerving en projecten	<u>1.598</u>
	6.365

- Publiek, overheid en natuur voorlichting educatie en belangenbehartiging	
Structurele kosten	2.068
Projectmatige kosten	<u>50</u>
	2.118

- Verenigingszaken	
Structurele kosten	<u>187</u>
	187
	8.670

Wervingskosten	165
-----------------------	-----

Kosten beheer en administratie	443
---------------------------------------	-----

Som van de lasten	9.278
--------------------------	--------------

Saldo voor financiële baten en lasten	- 111
--	--------------

Saldo financiële baten en lasten	111
----------------------------------	-----

Saldo van baten en lasten	0
	=====

Resultaat	0
------------------	----------

Besluit goedkeuring jaarrekening door de Raad van Toezicht van vereniging It Fryske Gea te Olterterp.

In artikel 21 lid 4 van de statuten van vereniging It Fryske Gea is het volgende opgenomen:

Aan de goedkeuring van de Raad van Toezicht zijn onderworpen de besluiten van het Bestuur omtrent de begroting en de jaarrekening.

Hierbij besluit de Raad van Toezicht, dat het jaarverslag en de jaarrekening van het jaar 2020, gedagtekend .. mei 2021 zijn goedgekeurd.

Olterterp, .. mei 2021

De Raad van Toezicht van vereniging It Fryske Gea
namens deze,

H. Wubs (voorzitter Raad van Toezicht)

Jaarrekening

Boekjaar 2020

(Bedragen * 1.000 euro's)

	31 december 2020	31 december 2019
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
<i>Materiële vaste activa</i>		
1. Onroerende zaken	3.983	3.731
2. Inventarissen	1.787	1.553
3. Andere vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaling op materiële vaste activa	0	35
4. Veestapel	10	13
	5.780	5.332
<i>Financiële vaste activa</i>		
5. Deelneming Noorderleegsbuitenveld	0	0
6. Effecten	3.473	3.496
7. Overige vorderingen	92	19
	3.565	3.515
<u>Vlottende activa</u>		
8. Voorraden	27	19
9. Projecten	213	446
10. Debiteuren	63	89
11. Diverse vorderingen	4.996	5.456
12. Liquide middelen	5.583	4.185
	10.882	10.195
	20.227	19.042

(Bedragen * 1.000 euro's)

	31 december 2020	31 december 2019
PASSIVA		
13. <i>Reserves en fondsen</i>		
Continuïteitsreserve	7.727	7.727
Bestemmingsreserves	<u>9.007</u>	<u>7.515</u>
	16.734	15.242
Bestemmingsfondsen	<u>947</u>	<u>944</u>
	17.681	16.186
14. <i>Voorzieningen</i>		
Jubileumvoorziening	53	0
15. <i>Langlopende schulden</i>		
Schulden aan banken	750	0
16. <i>Kortlopende schulden</i>		
Crediteuren	581	357
Overige schulden	<u>1.162</u>	<u>2.499</u>
	1.743	2.856
Passiva	<u>20.227</u>	<u>19.042</u>

(Bedragen * 1.000 euro's)

	Resultaat 2020	Begroot 2020	Resultaat 2019
Baten			
Baten van particulieren	2.056	1.656	2.959
Baten van bedrijven	4	3	26
Baten van loterijorganisaties	938	938	938
Baten van subsidies van overheden	6.587	5.353	6.564
Som van de geworven baten	9.585	7.950	10.487
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten/diensten	1.323	1.477	1.362
Overige baten	481	-	57
Som van de baten	11.389	9.427	11.906
Lasten			
<u>Besteed aan de doelstellingen:</u>			
- Beheren en verwerven natuurterreinen			
Beheer	4.643	4.597	4.906
Verwerving en projecten *	2.490	1.957	2.860
	7.133	6.554	7.766
- Publiek, overheid en natuur voorlichting, educatie en belangenbehartiging			
Structurele kosten	1.833	2.059	1.941
Projectmatige kosten	63	50	175
	1.896	2.109	2.116
- Verenigingszaken			
Structurele kosten	192	222	197
Projectmatige kosten	122	-	20
	314	222	217
	9.343	8.885	10.099
Wervingskosten	167	148	166
Kosten beheer en administratie	438	419	425
Som van de lasten	9.948	9.452	10.690
Saldo voor financiële baten en lasten	1.441	-25	1.216
Sado financiële baten en lasten	54	90	222
Saldo van baten en lasten	1.495	65	1.438
Resultaat	1.495	65	1.438

* Subsidies en kosten van aankopen en projecten worden niet meegenomen in de begroting door gebrek aan zicht op omvangt en datum van realisering. Alleen de besteding van de ter beschikking staande middelen van de Nationaal Postcode Loterij zijn wel begroot omdat deze redelijkerwijs zijn te voorzien. Dit is 700 bij beheren en verwerven, en 237 bij projectmatige kosten Publiek, overheid en natuur.

(Bedragen * 1.000 euro's)

	Resultaat 2020	Resultaat 2019
Bestemming saldo van baten en lasten:		
Toevoeging/onttrekking aan:		
Bestemmingsreserve gebouwen	-	-
Bestemmingsreserve activa bedrijfsvoering	446	-180
Bestemmingsreserve activa doelstelling	7	1
Bestemmingsreserve waardeverschil beleggingen	1	157
Bestemmingsreserve aankopen grond	1.038	394
Bestemmingsreserve redt de weidevogels	3	-13
Continuïteitsreserves	-	1.079
Saldo baten en lasten	<u>1.495</u>	<u>1.438</u>

(Bedragen * 1.000 euro's)

	2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	1.495	1.438
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen (en overige waarde veranderingen)	496	1.023
Mutatie voorzieningen	53	-
<i>Veranderingen in werkkapitaal</i>		
Mutatie operationele vorderingen	486	-819
Mutatie voorraden	-8	-1
Mutatie projecten	233	-10
Mutatie effecten	-1	-156
Mutatie operationele schulden	67	-473
	<u>777</u>	<u>-1.459</u>
Kasstroom uit operatonele activiteiten	<u>2.821</u>	<u>1.002</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-957	-842
Desinvestering materiële vaste activa	34	-
Mutatie financiële vaste activa	-51	-67
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-973</u>	<u>-909</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie langlopende schulden	-	-
Aflossingen van langlopende schulden	-450	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>-450</u>	<u>-</u>
Mutatie geldmiddelen	<u>1.398</u>	<u>93</u>
Toelichting op de geldmiddelen		
Stand per 1 januari	4.185	4.092
Mutatie	1.398	93
Stand per 31 december	<u>5.583</u>	<u>4.185</u>

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Algemeen

De activiteiten van It Fryske Gea bestaan voornamelijk uit natuurbeheer, alsmede het beheren van onroerende zaken. It Fryske Gea is enig aandeelhouder van Noorderleegsbuitenveld B.V.. Gezien het geringe belang in de jaarrekening van It Fryske Gea is afgezien van consolidatie op basis van art. 2:407 BW.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. De vergelijkende cijfers over 2019 zijn waar nodig aangepast aan de opstelling van de cijfers van 2020. Vermogen en resultaat zijn hierdoor niet gewijzigd. Alle bedragen zijn een veelvoud van 1.000 euro.

Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, Bestuur, leden RvT en andere sleutelfunctionarissen in het management van It Fryske Gea en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord.

De kasstromen uit hoofde van de financiering zijn gesplitst in kasstromen met betrekking tot de mutaties in de lening (opgenomen onder financieringsactiviteiten) en betaalde interest (opgenomen onder operationele activiteiten). De investeringen in materiële vaste activa worden opgenomen onder aftrek van de onder overige schulden voorkomende verplichtingen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de staat van baten en lasten te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van It Fryske Gea zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de staat van baten en lasten opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Dit verslag is opgesteld in overeenstemming met de richtlijn voor fondswervende instellingen zoals die door de Raad voor de Jaarverslaggeving is gepubliceerd (RJ650).

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de vereniging.

Onroerende zaken

Met ingang van 1996 worden de natuur- en agrarische terreinen pro memorie gewaardeerd. Reden hiervoor is, dat nagenoeg alle terreinen worden verworven met als statutaire doelstelling ze als natuurterreinen te beheren en te behouden. Tot 2012 zijn nagenoeg alle terreinen verworven met volledige overheidssubsidie met een terugbetalingsverplichting bij eventuele verplichte verkoop (voor algemeen maatschappelijk belang). Na decentralisatie van het natuurbeleid naar de provincies, worden de terreinen binnen NNN met een kwalitatieve verplichting om deze als natuurterrein in stand te houden, waarbij eventuele afwaardering via de SKNL-subsidie door de provincies wordt vergoed. In het huidig boekjaar is natuurgrond aangekocht en zijn deze aankopen ten laste van het resultaat gebracht, conform de regel uit RJ 650.201.

Het aantal hectares natuurterrein in beheer op 31 december 2020 is 20.756. (was ultimo 2019 20.727 hectare). Hiervan is in eigendom 9.382 hectare (was ultimo 2019 9.382 hectare). De verzekerde waarde van de gebouwen is 25,4 miljoen euro (was ultimo 31 december 2019 24,6 miljoen euro). De toename is voornamelijk het gevolg van indexatie van de verzekerde som, er zijn geen nieuwe grote gebouwen aangekocht.

De gebouwen en opstallen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Er wordt lineair afgeschreven op basis van de gebruikelijke te verwachten economische levensduur. It Fryske Gea verwerkt groot onderhoud als afzonderlijke component en schrijft dit af vanaf het moment van aankoop. Voor activa die tot en met 31 december 2018 zijn aangeschaft, wordt dit pas gedaan vanaf het moment dat groot onderhoud wordt gepleegd. In beide gevallen wordt op het moment dat groot onderhoud wordt gepleegd de eventuele resterende boekwaarde van de vervangen component ineens ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Indien voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar bijzondere waardeverminderingen vaste activa.

Inventarissen

De inventarissen in de terreinen en op kantoor worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Er wordt lineair afgeschreven op basis van de gebruikelijke te verwachten economische levensduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Indien voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar bijzondere waardeverminderingen vaste activa.

It Fryske Gea maakt gebruik van uitzonderingsregel RJ 650.291. Daarin staat: Er kunnen zich omstandigheden voordoen waarbij het verantwoord kan zijn een investerig ineens ten laste van de staat van baten en lasten te boeken. Deze omstandigheden kunnen zich voordien indien een fondsenwervende organisatie in het kader van de doelstelling een actief verwerft waarvan de toekomstige exploitatie negatief is en de organisatie het beleid heeft dit actief nooit te vervreemden. Een voorbeeld is een fondsenwervende natuurbeheerorganisatie die in het kader van haar doelstelling natuurgebieden aanschaf (eventueel met behulp van subsidie) met het doel deze zelf te beheren. De natuurbeheerorganisatie heeft het beleid deze natuurgebieden niet te vervreemden en de toekomstige exploitatie van deze gebieden is negatief.

Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaling op materiële vaste activa

De vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaling op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.

Veestapel

De veestapel wordt bij eerste verwerking gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Vervolgens worden deze gewaardeerd tegen actuele waarde (opbrengstwaarde). Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

It Fryske Gea beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd. De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze onderneming; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover It Fryske Gea in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaardering worden grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waarderingplaats tegen de realiseerbare waarde. De afwaardering vindt plaats te laste van de staat van baten en lasten. Voor de vaststelling of sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar 'Bijzondere waardevermindering vaste activa'.

Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt. Transactiekosten bij aankoop van effecten en bij verkoop van effecten aan derden worden in de staat van baten en lasten verwerkt.

Voorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde.

De verkrijgings- of vervaardigingsprijs bestaat uit alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging alsmede gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van de direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, en indien van toepassing verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd. Indien het een creditstand vertoont wordt deze gepresenteerd onder kortlopende schulden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Jubileumvoorziening

De voorziening wordt opgenomen tegen contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder mee rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de disconteringsvoet gehanteerd die door het rapport werkgroep discontovoet 2020 (rijksoverheid) is vastgesteld (2,25%).

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Operationele lease

It Fryske Gea heeft operationele leasecontracten waarbij de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet nagenoeg geheel door It Fryske Gea worden gedragen. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Opbrengstverantwoording

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden verantwoord voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd en verliezen en risico's zodra zij voorzienbaar zijn. Nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang met een redelijke mate van zekerheid kan worden vastgesteld. Projecten met daaraan verbonden subsidies, particuliere bijdragen en kosten worden in het resultaat verantwoord in het jaar waarin het project daadwerkelijk is afgerond. De eigen bijdrage welke gefinancierd wordt vanuit de NPL wordt in het jaar van de subsidiebeschikking verantwoord. Op basis van de RJ221 dienen projectresultaten tussentijds (POC) te worden verantwoord indien deze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Aangezien de projectopbrengsten gelijk zijn aan de projectkosten worden de opbrengsten en kosten van projecten pas verantwoord bij de afronding van het project.

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Verkoop van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Verkoopkosten en algemene beheerkosten

Onder verkoopkosten en algemeen beheerskosten worden die kosten verstaan die ten laste van het jaar komen.

Afschrijvingen materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Het personeel is verzekerd bij een bedrijfstakpensioenfonds. Deze pensioenregeling zou kunnen worden aangemerkt als een toegezegd-pensioenregeling. Onder een toegezegd-pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Echter bij het in gebreke blijven van dit fonds bestaat geen directe verplichting tot het aanvullen van pensioenen anders dan een verhoging van premies.

Onder verwijzing naar bovenstaande wordt de pensioenregeling verantwoord als een toegezegde bijdrageregeling, te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verwerkt en de verschuldigde premies als verplichting op de balans opgenomen.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zicht heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Subsidies inzake projecten worden verantwoord bij afronding c.q. oplevering van het project. Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Kredietrisico

It Fryske Gea heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

It Fryske Gea heeft vorderingen verstrekt aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend.

Prijsrisico

It Fryske Gea loopt risico's ten aanzien van de waardering van effecten, opgenomen onder vlottende activa. De vereniging beheerst het marktrisico door stratificatie aan te brengen in de portefeuille, en limieten te stellen.

Rente- en kasstroomrisico

It Fryske Gea loopt met name renterisico over de rentedragende langlopende vorderingen (onder financiële vaste activa) en rentedragende langlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt It Fryske Gea risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt It Fryske Gea risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten gecontracteerd ter afdekking van het renterisico.

Toelichting op de balans

(Bedragen * 1.000 euro's)

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa

1. Onroerende zaken

	Gebouwen	Natuur- terreinen	Totaal
<u>Stand per 1 januari</u>			
Verkrijgingsprijs	4.334	2.039	6.373
Cumulatieve afschrijvingen	-2.051	-	-2.051
Waardevermindering	-	-591	-591
Boekwaarde per 1 januari	2.283	1.448	3.731
<u>Mutaties</u>			
Investeringsen en verwervingen	436	-	436
Hierop verkregen overheidssubsidies	-	-	-
Eigen bijdrage / resultatenrekening	-	-	-
In gebruik name vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	-	-	-
Waardevermindering	-	-	-
Afschrijvingen	-184	-	-184
	252	-	252
<u>Stand per 31 december</u>			
Verkrijgingsprijs	4.770	2.039	6.809
Cumulatieve afschrijvingen	-2.236	-	-2.236
Waardevermindering	-	-591	-591
Boekwaarde per 31 december	2.535	1.448	3.983

In 2016 is een strategische investering in terreinen gedaan met als doel dit terrein te ruilen voor aangrenzende percelen natuurterrein, een verwantwoorde eigen bijdrage betreft dan ook voornamelijk reedse geruilde percelen voor natuurgrond. Omdat het hier een ruil met meerdere partijen betreft zijn nog niet afgeronde ruilingen niet verwerkt in het resultaat. De waardevermindering heeft betrekking op het natuurterrein, wat is afgewaardeerd naar de laatst bekende taxatiewaarde.

Conform RJ650.201 worden natuurgebieden die in het kader van de doelstelling worden aangeschaft met het doel deze zelf te beheren, waarvan het beleid is om deze natuurgebieden niet te vervreemden en waarvan de toekomstige exploitatie negatief is ineens ten laste van het resultaat verantwoord.

De gebouwen zijn nodig voor de bedrijfsvoering. Dit betreft onder andere het kantoor te Olterterp, de bedrijfsgebouwen en het Bezoekerscentrum It Wiid. De natuurterreinen zijn activa in het kader van de doelstelling.

Er worden afschrijvingspercentages gehanteerd van globaal 5 tot 10%. Daarbij wordt gelet op de duurzaamheid van het gebouw en of de verbouwingsinvesteringen.

2. Inventarissen

	Terrein	Kantoor	Automatisering	Totaal
<u>Stand per 1 januari</u>				
Verkrijgingsprijs	3.528	133	139	3.800
Cumulatieve afschrijvingen	-2.032	-101	-114	-2.247
Boekwaarde per 1 januari	1.496	32	25	1.553
<u>Mutaties</u>				
Investerings	531	2	13	546
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	35	-	-	35
Desinvesteringen	-275	-	-	-275
Afschrijvingen	-298	-4	-10	-312
Afschrijvingen desinvesteringen	241	-	-	241
	234	-2	3	235
<u>Stand per 31 december</u>				
Verkrijgingsprijs	3.819	135	152	4.106
Cumulatieve afschrijvingen	-2.089	-106	-124	-2.319
Boekwaarde per 31 december	1.730	29	28	1.787

De inventaris terreinen bevat onder andere landbouw- en bosbouwwerktuigen, tractoren en boten. Deze inventaris wordt nagenoeg geheel direct aangewend ten behoeve van de doelstelling (activa doelstelling). De kantoorinventaris en inventaris automatisering zijn nodig voor de bedrijfsvoering.

De afschrijvingspercentages variëren van 10 tot 25% afhankelijk van de geschatte economische levensduur van de inventaris.

3. Andere vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaling op materiële vaste activa

	Gebouwen	Terrein- inventaris	Totaal
<u>Stand per 1 januari</u>			
Verkrijgingsprijs	-	35	35
Cumulatieve afschrijvingen	-	-	-
Boekwaarde per 1 januari	-	35	35
<u>Mutaties</u>			
Investerings en verwervingen	-	-	-
Hierop verkregen overheidssubsidies	-	-	-
Eigen bijdrage / resultatenrekening	-	-	-
In gebruik name vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	-	-35	-35
Afschrijvingen	-	-	-
	-	-35	-35
<u>Stand per 31 december</u>			
Verkrijgingsprijs	-	-	-
Cumulatieve afschrijvingen	-	-	-
Boekwaarde per 31 december	-	-	-

De post vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaling op materiële vaste activa betreft de aanbetaling van een Rougneck boot. Deze boot is in 2020 in gebruik genomen.

4. Veestapel

	District Noard	District Súd	Totaal aantal	Bedrag
Hooglanders	-	3	3	1
Schape	-	166	166	3
Paarden	76	34	110	6
Balans per 31 december				<u>10</u>

De veestapel wordt aangehouden voor begrazing ten behoeve van het bevorderen van flora en/of fauna in bepaalde gebieden en is dienstig aan de doelstelling.

Financiële vaste activa

Alle vorderingen die in de financiële vaste activa zijn opgenomen hebben een resterende looptijd langer dan een jaar.

5. Deelneming Noorderleegsbuitenveld

Balans per 1 januari	-
Aandeel in resultaat deelneming	-
Balans per 31 december	<u>-</u>

Het Noorderleegsbuitenveld B.V. te Olterterp

Dit betreft een 100% deelneming in Noorderleegsbuitenveld B.V.. De negatieve waarde van de deelneming à 3.845 euro is in mindering gebracht op de vordering die It Fryske Gea heeft op het Noorderleegsbuitenveld B.V..

Koöperaasje Doarpenlân te Olterterp

In 2015 is de Koöperaasje Doarpenlân door It Fryske Gea en Landschapsbeheer Friesland opgericht voor de inrichting van het landelijk gebied. Per 1 januari 2018 heeft de Raad van Toezicht van de Koöperaasje, na een evaluatie op levensbatharheid, besloten om de Koöperaasje Doarpenlân een slapend bestaan te laten leiden. Dit om kosten te minimaliseren en deze organisatie achter de hand te hebben zodra de tijd hier rijp voor is.

6. Effecten

De effecten zijn verkregen met voornamelijk liquiditeit uit erfenissen. De opbrengsten van de beleggingen worden gezien als incidenteel gezien het onvoorspelbare karakter van deze opbrengsten. Deze incidentele baten dienen ter ondersteuning van het resultaat van de structurele baten en lasten van de vereniging, nu en in de toekomst. De effecten staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

Ultimo 2020 is de samenstelling van de portefeuille: 23% aandelen en 77% vastrentende waarden. De effecten zijn alle beursgenoteerd en gewaardeerd op basis van de koersen per 31 december.

De som van de ongerealiseerde herwaarderings bedraagt 264 duizend euro, hiervoor wordt in het eigen vermogen een reserve waardeverschil beleggingen aangehouden.

<i>Portefeuille Vereniging It Fryske Gea</i>	1 januari	aankopen/ verkoopen	ongerealiseerd resultaat	31 december
Aandelen	792	10	-12	790
Obligaties	2.704	-34	13	2.683
Totaal	3.496	-24	1	3.473

7. Overige vorderingen

Boekwaarde per 1 januari	19
Bij: financiering	73
Boekwaarde per 31 december	92

Onder de overige vorderingen is een lening aan Landschapsbeheer Friesland verstrekt voor een bedrag van 92 duizend euro. De rentevergoeding bedraagt 2%. Aflossing zal plaatsvinden in overleg met Landschapsbeheer Friesland afhankelijk van het beschikbare werkkapitaal.

Er zijn geen afspraken gemaakt omtrent de looptijd.

Vlottende activa

8. Voorraden

De voorraden bestaan grotendeels uit voorlichtings- en promotiemateriaal als folders en boekjes. Op 31 december 2020 is de voorraad op 27 duizend euro gewaardeerd.

9. Projecten

Naast de reguliere kerntaken worden veel projecten uitgevoerd met (grotendeels) als doel de inrichting van terreinen, onderzoeken, inventarisatie monitoring en publieksvoorzieningen. Op 31 december van het boekjaar is de financiële stand van zaken van de onderhanden projecten als volgt samen te vatten:

	31-12-2020	31-12-2019
<u>Toezeggingen:</u>		
Overheidsbijdragen	3.531	2.601
Bijdragen particuliere instellingen	525	1.246
Aangewende NPL middelen	1.074	1.345
	5.130	5.192
Lopende uitvoeringskosten	-3.030	-4.726
Beschikbaar binnen toezeggingen (credit)		
	2.100	466
Toezeggingen (credit)	5.130	5.192
Nog te vorderen toezeggingen (debet)	-2.313	-912
Ontvangen	2.817	4.280
Uitgegeven	3.030	4.726
Balans per 31 december (te vorderen gerealiseerde uitgaven)		
	213	446

Uit bovenstaande opstelling blijkt, dat de toezeggingen 2,1 miljoen euro hoger zijn dan de tot nu toe gemaakte kosten. De verwachting is, dat we de projecten voor dit bedrag kunnen afronden. Van de toezeggingen is echter nog te vorderen 2,3 miljoen euro. Het werkelijk ontvangen bedrag is 2,8 miljoen euro. Per saldo is 213 duizend euro meer uitgegeven van ontvangen, derhalve is dit bedrag onder de vlottende activa opgenomen.

Overzicht projecten

2020

		stand per 31-12-2020					
grootboek	omschrijving	subsidies				gemaakte kosten t/m 2020	saldo project Stand OHW
		overheid	overig	NPL	totaal:		
6217	P174-14 diverse Otterfonds	0	0	4.356	4.356	4.356	0
6226	P153-14 Realisatie zoet-zoutovergang NFB	1.302.724	0	878.665	2.181.389	2.137.591	-43.798
6261	P237-17 Atlantik Wal project	48.150	0	12.675	60.825	60.825	0
6270	P240-17 Koppelmansen Friese ijsmeer Algemeen	103.579	0	64.027	167.606	167.851	245
6276	P230-17 Wandelroute Hwppolder	0	12.081	0	12.081	6.633	-5.448
6277	P231-17 Herstelplan park Jongemastate	0	55.000	0	55.000	14.364	-40.636
6279	P228-17 Upgrade Uitzichtheuvel	0	69.700	0	69.700	4.259	-65.441
6280	P254-18 Fugelweb	15.000	0	626	15.626	15.626	0
6282	P253-18 BMHW Polder	0	51.990	7.273	59.263	59.263	0
6288	P259-18 Herstel Amerikaanse windmolen Lendevallei	0	20.885	1.500	22.385	22.385	0
6290	P258-18 Verbetering toegankelijkheid vogelkijkhut Bocht Mol	0	7.000	-354	6.646	6.646	0
6292	P263-19 Kostendeclaratie containerramp	0	6.609	0	6.609	6.158	-451
6293	P256-18 Blue carbon Peazemerlanne	22.500	0	-228	22.272	22.272	0
6295	P267-19 Herstel Rondeel Rypsterbosk	0	3.488	0	3.488	2.818	-670
6296	P265-19 Kijkscherm Kade Noorderleech	0	0	0	0	1.925	1.925
6297	P261-18 Herinrichtingsplan Huize Olterterp	0	0	29.938	29.938	29.938	0
6300	P264-19 WOII 75 jaar vrijheid	1.000	56.120	16.771	73.891	54.047	-19.844
6301	P269-19 SKNL-PAS maatregelen Schaopedobbe	173.090	0	0	173.090	81.752	-91.338
6302	P276-19 Schutsluisje en loopbrug Smalle Ee	0	11.720	0	11.720	2.727	-8.993
6303	P272-19 Advies Rietbeheer	0	0	27.007	27.007	27.007	0
6304	P278-19 Herinrichting Haenmar	0	10.150	0	10.150	15.781	5.631
6305	P262-19 Behoud molenrestand Lytse Saiterpolder	30.000	1.309	0	31.309	42.350	11.041
6306	P280-20 Roggeakkerterjes IFG	0	10.000	0	10.000	0	-10.000
6307	P266-19 weidevogelmaatregelen Botmar	0	14.375	0	14.375	6.437	-7.938
6308	P277-19 Weidevogelmaatregelen Warkumerbinnenwaard	0	15.000	294	15.294	15.294	0
6309	P281-20 Pitrus Maaian Warkummermar	6.816	0	0	6.816	6.816	0
6310	P283-20 Nieuwe bebording IJsselmeerkust	15.124	0	-1.278	13.846	13.846	0
6311	P287-20 Boek Stinzefflora Fryslân	0	0	4.640	4.640	4.640	0
6312	P274-19 Heideherstel/omrastering Hulstreed	0	10.000	0	10.000	2.615	-7.385
6313	P288-20 Wij & Wadvogel - Peazemerlannen	509.911	50.000	0	559.911	23.572	-536.339
6314	P289-20 Wij & Wadvogel - Ferwert Bûtendijks	904.811	15.000	0	919.811	46.959	-872.852
6315	P270-19 Digitalisering rapportenarchief	0	0	18.150	18.150	18.150	0
6316	P292-20 POP 3 Fluessen en Morra	28.133	0	0	28.133	4.696	-23.437
6317	P271-19 Waddenfondsproject Sud le fase 3	270.000	0	0	270.000	0	-270.000
6318	P294-20 Avonturenpad met kabelbaan	0	1.250	0	1.250	0	-1.250
6319	P286-20 Verkenning rood erfgoed	0	0	10.161	10.161	10.161	0
6320	P273-19 Vernatting langs kade Noorderleach	0	33.479	0	33.479	30.583	-2.896
6321	P284-20 Landschapsbiografie Alde Feanen	9.510	15.000	0	24.510	7.495	-17.015
6322	P282-20 Funderingsherstel molen de Gooijer	82.560	8.000	0	90.560	13.492	-77.068
6323	P296-20 Herbepbestemming boerderij Heanmar	0	0	0	0	2.958	2.958
6324	P297-20 Renovatie snippenflouw Rypsterbosk	0	0	0	0	3.557	3.557
6327	P301-20 Natuurnetwerk 2.0	0	29.000	0	29.000	15.886	-13.114
6326	P303-20 Aanpassing waterbeheer RK-winterpolder	0	0	0	0	14.260	14.260
6328	P295-20 Rondeel II Rypsterbosk	0	4.962	0	4.962	2.289	-2.673
6329	P298-20 Hinkeskar Warkumermeer verbetering waterhuishou	0	12.423	0	12.423	0	-12.423
6331	P291-21 Bodemonderzoek Warkumermeer	8.250	0	0	8.250	0	-8.250
totaal saldo lopende projecten:		3.531.158	524.540	1.074.225	5.129.923	3.030.281	-2.099.642

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

10. Debiteuren

	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren	70	92
Voorziening dubieuze debiteuren	-7	-3
Totaal	63	89

De voorziening dubieuze debiteuren is vastgesteld op basis van inventarisatie van de openstaande vorderingen op debiteuren per 31 december.

11. Diverse vorderingen

	31-12-2020	31-12-2019
Te verrekenen subsidie Provincie verwervingen	65	65
Te verrekenen subsidie Programma Beheer	4.117	4.107
Te verrekenen subsidie NB-wet	155	155
Te ontvangen subsidie Provincie	-	90
Te ontvangen subsidie stichtingen	15	15
Te ontvangen gelden crowdfunding	-	200
Vooruitbetaalde kosten	46	38
Te ontvangen erfenissen en legaten	463	671
Te ontvangen opbrengsten terreinen	70	18
Kruisposten Noorderleegsbuitenveld B.V.	13	13
Diversen	52	84
Totaal	4.996	5.456

Van erfenissen en legaten is de looptijd onbekend en moeilijk in te schatten. Alle overige vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

12. Liquide middelen

	31-12-2020	31-12-2019
Kas/PayPal/Buckaroo	6	8
Rabobank	1.494	413
Rabobank Jeugdkampen	16	15
Rabobank BedrijfsBonusRekening	3.615	3.616
Rabobank Ledengelden	239	10
ING	8	42
Triodos/ABN AMRO	205	81
	5.583	4.185

Regelmatig vinden overboekingen plaats naar de spaarrekeningen van ING en Rabobank. Er wordt gestreefd naar een laag rekening-courantsaldo en een zo hoog mogelijk saldo op de spaarrekeningen. Gezien het hoge liquiditeitssaldo van de laatste jaren is gewerkt aan het opstellen van een treasury-statuut. In 2014 is hier nader vorm aan gegeven, in 2020 is het statuut getoetst op actualiteit, deze toetsing op actualiteit vindt jaarlijk plaats. De aanwezig liquide middelen staan ter vrije beschikking van It Fryske Gea.

Toelichting op de balans

(Bedragen * 1.000 euro's)

PASSIVA

13. Reserves en fondsen

Reserves

Continuïteitsreserve

Het resultaat van de structurele baten en lasten en het afbreukrisico daarin, heeft het Bestuur doen besluiten te streven naar een continuïteitsreserve van 8,9 miljoen euro. De achterliggende gedachte is, om met aangepaste activiteiten 3 tot 5 jaar te kunnen doorgaan met de instandhouding van de natuurterreinen.

Op basis van de GDN richtlijn Reserves Goede Doelen bedraagt de continuïteitsreserve maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. De kosten van de werkorganisatie bedragen in 2020 7,1 miljoen euro. Dit zou uitkomen op een bedrag van ca 10,7 miljoen euro.

	31-12-2020	31-12-2019
Stand per 1 januari	7.727	6.648
Bestemming resultaat lopend boekjaar	-	1.079
Stand per 31 januari	7.727	7.727

Bestemmingreserves

De bestemmingsreserves worden in overleg met het bestuur goedgekeurd.

Reserve waardeverschil beleggingen

Bij deze reserve wordt de "niet gerealiseerde winst" op beleggingen verantwoord. Hierbij gaat het om het verschil tussen de marktwaarde en de verwervingsprijs. Jaarlijks wordt het per balansdatum niet gerealiseerde waardeverschil toegevoegd c.q. onttrokken. Indien de reserve ontoereikend is, worden de niet gerealiseerde verliezen als last in de staat van baten en lasten opgenomen.

In 2020 is de waarde van de beleggingen toegenomen tot 264 duizend euro boven de verkrijgingsprijs.

	31-12-2020	31-12-2019
Stand per 1 januari	263	106
Bestemming resultaat lopend boekjaar	1	157
Stand per 31 januari	264	263

Bestemmingsreserve gebouwen

Deze reserve is bedoeld voor het opknappen en onderhoud van het kantoor in Olterterp, de 5 bedrijfslocaties, huize Rijsterbosch, It Slotsje, het pand Schotanuswei en de in eigendom zijnde 2 boerderijen. Er is een onderhoudsplan voor deze gebouwen gemaakt. Deze reserve is in 2016 opgehoogd om geplande onderhoudswerkzaamheden aan het dak van het bezoekerscentrum in de Alde Feanen uit te kunnen voeren.

	31-12-2020	31-12-2019
Stand per 1 januari	873	873
Bestemming resultaat lopend boekjaar	-	-
Stand per 31 januari	873	873

Bestemmingsreserve onderzoek en expertise

Voor projecten en beheer zijn soms op korte termijn onderzoeken door derden nodig, waarvoor binnen de begroting geen ruimte beschikbaar is.

	31-12-2020	31-12-2019
Stand per 1 januari	34	34
Ontrekkingen	-	-
Bestemming resultaat lopend boekjaar	-	-
Stand per 31 januari	34	34

Bestemmingsreserve aankoop grond

Sinds 2004 wordt traditioneel natuurgebied niet meer door Rijk en Provincie gesubsidieerd. Dit betekent, dat die aankopen uit eigen middelen moeten worden bekostigd. De aankopen in 2019 zijn gefinancierd met NPL-middelen, giften en eigen bijdragen (o.a. legaten en overige).

	31-12-2020	31-12-2019
Stand per 1 januari	993	600
Onttrekking aankopen	-939	-955
Bestemming resultaat lopend boekjaar	1.977	1.348
Stand per 31 januari	2.031	993

Reserve activa bedrijfsvoering

Alle gebouwen, vee en inventaris zijn benodigd voor de bedrijfsvoering/doelstelling.

	31-12-2020	31-12-2019
Stand per 1 januari	5.332	5.512
Mutatie onroerende zaken	251	-336
Mutatie inventaris terreinen/kantoor	198	159
Mutatie veestapel	-3	-3
	446	-180
Stand per 31 december	5.778	5.332

Reserve activa doelstelling

Voorraden in het kader van de doelstellingen per 31 december

Voorraden	27
Met eigen vermogen gefinancierd	27

	31-12-2020	31-12-2019
Stand per 1 januari	20	19
Mutatie voorraden	7	1
Stand per 31 december	27	20

Bestemmingsfonds Mw. W. J. Heymeijer

In 2011 heeft de vereniging een erfenis ontvangen van Mw. W. J. Heymeijer. In het testament wordt aangegeven dat de middelen bedoeld zijn voor projecten in de Lendevallei en de Alde Feanen.

	31-12-2020	31-12-2019
Stand per 1 januari	905	905
Toevoeging	-	-
Stand per 31 december	905	905

Bestemmingsfonds Red de weidevogels

In 2018 heeft It Fryske Gea een verzoek gedaan aan haar leden voor een bijdrage om de aankoop van geschikte weidevogelgrond mogelijk te maken. It Fryske Gea wil graag grond aankopen en beheren, zodat de weidevogel zich weer thuis voelt in Fryslân. In 2019 is het grootste deel van deze bijdrages aangewend om grond voor de weidevogel in de Heanmar te kopen. Het resterende deel zal naar verwachting in 2021 worden aangewend ten behoeve van de weidevogel.

	31-12-2020	31-12-2019
Stand per 1 januari	39	52
Onttrekking aankoop	-	-240
Toevoeging lopend boekjaar	3	227
Stand per 31 december	42	39

Reserves en fondsen totaal

	31-12-2020	31-12-2019
Continuïteitsreserve	7.727	7.727
Bestemmingsreserves	9.007	7.515
Bestemmingsfondsen	947	944
Stand per 31 december	17.681	16.186

Mutaties in de bestemmingsfondsen vinden alleen plaats onder de beperkende voorwaarde dat deze goedgekeurd zijn door het Bestuur.

14. Jubileumvoorziening

De voorziening jubilea, die is gevormd voor de verwachte jubileumuitkeringen gedurende het dienstverband bedraagt ultimo boekjaar 2020 53 duizend euro (2019: € 0).

15. Langlopende schulden

	31-12-2020	31-12-2019
<i>Schulden aan banken</i>	1.350	-
	<u>1.350</u>	<u>-</u>

Verloopoverzicht:

Saldo per 1 januari 2020	1.800
Opname lening	-
Aflossing lening	<u>-450</u>
Saldo per 31 december 2020	<u>1.350</u>

Waarvan:

looptijd < 1 jaar	600
looptijd > 1 en < 5 jaar	750
looptijd > 5 jaar	-

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn.

Deze lening betreft twee leningen die zijn afgesloten voor de aankoop van de HBB polder. De eerste lening betreft een lening van 800 duizend euro en de tweede lening een lening van 1 miljoen euro. De looptijd van deze leningen is van 01-04-2020 t/m 01-04-2023 en heeft een rentepercentage van 2,22%. Er is sprake van een lineaire aflossing in gelijke termijnen. Als zekerheid is er pandrecht gevestigd op aantal percelen op de Warkumerbinnenwaard ter waarde van 1,8 miljoen euro.

16. Kortlopende schulden

Alle schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

	31-12-2020	31-12-2019
<i>Crediteuren</i>	<u>581</u>	<u>357</u>

	31-12-2020	31-12-2019
<i>Overige schulden</i>		
Vooruitontvangen gelden	65	65
Niet opgenomen vakantiedagen	73	85
Toegezegde bijdragen projecten derden	33	158
Te betalen vakantietoelage	131	130
Te betalen loonheffing	77	84
Te betalen pensioen en zekerheid	69	66
Lening kortlopend	600	1.800
Te verrekenen omzetbelasting	13	13
Diverse schulden	101	98
	<u>1.162</u>	<u>2.499</u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Terugbetalingsverplichting bij verkoop

Bij terreinen die tot 2012 zijn verworven met volledige overheidssubsidie, met als verplichting ze als natuurterreinen te beheren en te behouden, is bij eventuele verkoop sprake van een terugbetalingsverplichting aan de provincie Friesland. De terugbetalingsverplichting zal nooit hoger zijn dan opbrengst van de verkoop.

Meerjarige financiële verplichtingen

Leasecontracten

Copiers zijn geleased, de leaseverplichting tot het einde van het contract bedraagt 4 duizend euro. Leasetermijnen < 1 jaar bedragen 4 duizend euro en er bestaat geen leaseverplichting van leasetermijnen > 1 jr en < 5jr.

Overige rechten en verplichtingen

Deelneming

In 2015 is It Fryske Gea een deelneming aangegaan in Koöperaasje Doarpenlân, de deelneming bedraagt 1 duizend euro. It Fryske Gea is niet aansprakelijk voor de schulden van de Koöperaasje. Vanwege de te verwaarlozen betekenis is deze deelneming niet in de balans opgenomen. Per 1 januari 2018 is besloten de Koöperaasje Doarpenlân een slapend bestaan te laten leiden, om de kosten te minimaliseren, maar ook om deze organisatie achter de hand te hebben als de tijd er wel rijp voor is.

Lopende procedures

In 2011 heeft de Europese Commissie goedkeuring verleend aan een nieuw subsidieregeling voor natuurbeschermingsorganisaties, waaronder de twaalf Landschappen. De regeling kwam in de plaats van de oude subsidieregeling, de PNB-regeling. Naar aanleiding van een klacht die de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters (VGG) indiende over de PNB-regeling, oordeelde de Commissie, bij besluit d.d. 2 september 2015, dat de Staat de maatregel onterecht niet van tevoren had aangemeld bij de Commissie, maar dat de steun achteraf alsnog is goedgekeurd. Terugvordering van de staatssteun was daarmee niet aan de orde. Zowel de VGG als de Landschappen (samen met Natuurmonumenten) hebben tegen dit besluit van de Europese Commissie beroep aangetekend. De VGG omdat zij vindt dat het (ontoelaatbare) staatssteun was. De Landschappen en Natuurmonumenten hebben beroep aangetekend onder ander omdat wij in tegenstelling tot de Commissie van mening zijn dat de natuurbeschermingsorganisaties als de onze niet kwalificeren als 'onderneming', en dus geen sprake is van staatssteun.

In 2020 is er een uitspraak geweest van het EU-Hof van Justitie in Luxemburg, in de uitspraak werden de conclusies van het EU-Gerecht uit 2018 bevestigd en werd bepaald dat de Europese Commissie het onderzoek opnieuw moet starten, wegen een procedureel gebrek dat aan het eerdere besluit kleefde. LandschappenNL wacht de voortgang van dit hernieuwde onderzoek geduldig af en ziet de uitkomst wederom met vertrouwen tegemoet. Een verplichting in de jaarrekening is niet opgenomen.

We blijven ons verder graag richten op de samenwerking met particuliere natuureigenaren, die we van grote waarde vinden en met wie wij in grote mate belangen delen.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(Bedragen * 1.000 euro's)

Baten

Baten van particulieren	2020	begroting	2019
Contributies	697	710	693
Giften en bijdragen	33	50	217
Structurele bijdragen	730	760	910
Erfenissen en legaten	1.231	200	1.033
Bijdragen projecten particuliere organisaties	95	696	1.016
Incidentele bijdragen	1.326	896	2.049
Totaal baten van particulieren	2.056	1.656	2.959
Baten van bedrijven			
Sponsoring	0	3	11
Giften en bijdragen	4	0	15
	4	3	26
Baten van loterijorganisaties			
Bijdrage van de Natopnaal Postcode Loterij	938	938	938

Bijdrage Nationale Postcode Loterij

Sinds 1996 heeft de Landschappen vijf keer voor 5 jaar contracten afgesloten met de Nationale Postcode Loterij, waarbij de provinciale Landschappen als beneficant zijn benoemd. Begin 2016 is het vijfde contract afgesloten voor de periode van 1 januari 2016 tot 31 december 2020.

Deze periode is inmiddels verlengt voor een nieuwe periode van 5 jaar.

De gelden worden aangewend voor projecten, een niet subsidiabel deel aankoop natuurterreinen, incidentele voorkomende kosten en activiteiten als ledenwerving ter versterking van de organisatie.

De bijdrage is uiteraard van groot belang voor de organisatie en de doelstellingen (zie de toelichting specificatie en verdeling kosten naar bestemming hierna, voor de aanwending van de NPL-gelden).

Baten van subsidies en overheden		<i>2020</i>	<i>begroting</i>	<i>2019</i>
Budgetovereenkomst Provincie	*	834	834	816
Subsidie toezicht NB-wet		155	159	155
Subsidie regeling SNL beheer		4.046	3.981	4.002
Subsidie monitoring Rijk		127	127	127
Subsidie bezoekerscentrum de Wiidpleats		44	-	48
Diverse subsidies		14	10	446
Subsidie overheid aankopen en projecten	**	1.367	242	970
Totaal baten van subsidies en overheden		6.586	5.353	6.564

Projecten worden in de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de financiële afwikkeling volledig is afgerond. Op basis van de RJ221 dienen projectresultaten tussentijds (POC) te worden verantwoord indien deze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Aangezien de projectopbrengsten gelijk zijn aan de projectkosten worden de opbrengsten en kosten van projecten pas verantwoord bij de afronding van het project.

De totale opbrengsten uit projecten en particulieren (95 duizend euro) en overheden (1.367 duizend euro) bedragen tezamen 1.462 duizend euro.

De ontvangen subsidie van projecten hebben een incidenteel karakter.

* In de budgetovereenkomst met de Provincie worden de volgende producten onderscheiden: Natuurbeheer, Landschapsbescherming, Inventarisatie en monitoring, Recreatief medegebruik, Informatie en educatie, Beleidsadvisering en overleg en Verenigingsactiviteiten. Afrekening hiervan gebeurt afzonderlijk naast de jaarrekening omdat de opstelling van cijfers op een paar punten verschilt.

** Aankopen en projecten worden niet meegenomen in de begroting door gebrek aan zicht op omvang en datum van realisering.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten /diensten

	<i>2020</i>	<i>begroting</i>	<i>2019</i>
Huren, pachten en overige opbrengsten terreinbeheer	1.139	1.189	1.144
Baten bezoekerscentrum de Wiidpleats	183	288	218
Totaal baten als tegenprestatie voor de levering van producten/diensten	1.323	1.477	1.362

Na het wegvallen van verhuur van het horecagedeelte heeft It Fryske Gea nog geen nieuwe huurder kunnen vinden voor deze ruimte, hierdoor zijn met name de verhuur opbrengsten lager dan begroot.

Overige baten

Inruil/verkoop inventaris	65	-	17
Diversen	415	-	40
Totaal overige baten	481	-	57

Onder diversen is in 2020 de verkoop van een stuk land voor 350 duizend euro gepresenteerd.

Saldo financiële baten en lasten	<i>2020</i>	<i>begroting</i>	<i>2019</i>
Intrest obligatiefondsen	27	-	31
Dividend aandelen	13	-	16
Gerealiseerde koerswinst	85	-	77
Ongerealiseerd koersresultaat	1	-	157
Rente banksaldi en leningen	-46	-	-34
Totaal financiële baten	80	115	247
Kosten beleggingen	-26	-25	-25
Netto resultaat	54	90	222

De daling van de renteopbrengsten ten opzichte van voorgaand jaar is voornamelijk toe te schrijven aan de resultaten op de beleggingen als gevolg van COVID-19.

In de toelichting op de balans bij de post effecten wordt een beknopte toelichting gegeven over het beleggingsbeleid.

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

(Bedragen * 1.000 euro's)	Doelstelling			Wervings- kosten	Kosten beheer en administratie	Totaal 2020	Begroot 2020	Totaal 2019
	Beheren en verwerven van natuur- terreinen	Publiek, overheid en natuur- voorlichting educatie en belangen- behartiging	Verenigings- zaken					
Aankopen en verwervingen *	939	-	-	-	-	939	600	955
Pojecten doelstellingen *	1.550	63	122	-	-	1.735	1.407	2.101
Salarissen	1.735	950	139	106	314	3.244	3.337	3.227
Overige personeelskosten	371	24	3	3	7	408	189	216
Reiskosten	9	5	1	1	2	18	32	32
Bureaunkosten	394	134	29	40	71	668	656	661
Magazine, informatie en educatie	-	140	-	3	-	143	242	193
Monitoring en onderzoek	180	36	-	-	-	216	237	192
Bezoekcentrum Alde Feanen	-	383	-	-	-	383	411	424
Huisvesting	171	94	14	10	31	320	399	391
Verzekeringen	69	38	6	4	13	130	120	110
Belastingen	185	1	-	-	-	186	204	181
Kosten terreinen	1.531	28	-	-	-	1.559	1.618	2.008
	7.134	1.895	314	167	438	9.948	9.452	10.691

* Subsidies en kosten van aankopen en projecten worden niet meegenomen in de begroting door gebrek aan zicht op omvang en datum van realisering. Uit bovenstaande blijkt dat het hierbij om grotere bedragen gaat en dus ook grotere verschillen ten opzichte van de begroting en het voorgaande jaar. Alleen de besteding van de ter beschikking staande middelen van de Nationale Postcode Loterij zijn wel begroot omdat deze wel redelijkerwijs zijn te voorzien.

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Toelichting op de specificatie en verdeling kosten naar bestemming

(Bedragen * 1.000 euro's)

Algemeen

De toerekening van kosten geschiedt op basis van besteding van tijd en middelen. De salariskosten van iedere medewerker wordt afzonderlijk toegekend aan de doelstellingen, wervingskosten en beheer en administratie. Deze toedeling van de salariskosten en die van de overige kosten worden ieder jaar opnieuw getoetst. Datzelfde gebeurt ook met de baten.

Verwerving natuurterreinen en projecten

In 2020 werden meerdere hectare natuurterreinen verworven of in beheer genomen o.a. aankoop van de Séfonsterpolder, de Fluezen Lânseinpolder en boerderij en erf Heanmar.

De gelden van de Nationale Postcodeloterij worden ingezet voor projecten, verwerving van natuurterreinen en incidentele of tijdelijke kosten voor versterking van de organisatie. De middelen zijn als volgt besteed:

Beheren en verwerven natuurterreinen

	Totaal kosten	Bijdragen overheid	Bijdragen particulier	NPL of eigen middelen
Verwerving natuurterreinen	939	-	-	939

Projecten beheer

Inrichting terreinen	1.406	1.314	88	4
Onderzoek en monitoring	62	38	-	26
Aanpassing bedrijfsgebouwen	-	-	-	-
Aanpassing automatisering	12	-	-	12
Extra materieel en inventaris terreinen	2	-	-	2
Diversen versteking organisatie	68	-	-	68
	1.550	1.352	88	112

Publiek, overheid en natuur

Publieksvoorzieningen	37	-	7	30
Voorlichting en educatie	26	15	-	11
	63	15	7	41

Verenigingzaken

	122	-	-	122
--	------------	---	---	-----

Specificatie salarissen

	2020	Begroting	2019
Bruto salarissen	2.589	2.645	2.607
Werkgeverslasten	558	561	561
Pensioenlasten	314	335	333
Reiskosten woon-werk verkeer	66	90	90
Uitkeringen i.v.m. ziekte	-38	-50	-70
Doorbelaste kosten	-286	-243	-239
Vrijval/toevoeging voorziening personele kosten	41	-	-55
Totaal	3.244	3.338	3.227

Opmerkingen in het kader van de WNT (Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen)

Als topfunctionarissen worden beschouwd: Bestuur, Directie en leden Raad van Toezicht.

Leden van het Bestuur en Raad van Toezicht zijn vrijwilligers, hebben geen dienstverband en bezoldiging. Zij ontvangen alleen een reiskosten/onkosten vergoeding. De Raad van Toezicht (RvT) is het toezichthoudend orgaan.

WNT verantwoording It Fryske Gea

De WNT is van toepassing op It Fryske Gea. Het voor It Fryske Gea toepasselijke bezoldingsmaximum is in 2020 201.000 euro (algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1.000	Drs. H.J. de Vries	Drs. C. Bakker
Functiegegevens	Directeur	Adjunct - directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	102	80
Beloningen betaalbaar op termijn	27	14
<i>Subtotaal</i>	<i>129</i>	<i>94</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201	201
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt
Bezoldiging	129	94
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt
Gegevens 2019		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	100	76
Beloningen betaalbaar op termijn	24	12
<i>Subtotaal</i>	<i>124</i>	<i>88</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194	194
Bezoldiging	124	88

Leidinggevend Bestuur

BESTUUR	FUNCTIE
Mr A. van der Meer	Voorzitter Bestuur 01/01-07/12
Mw. J. Vlietstra	Voorzitter Bestuur 07/12-31/12
Mevr. Prof. Dr. J. van der Meer-Kooistra	Vice Voorzitter 01/01-31/12
Mevr. Ir. Drs. J.F.X. Visser	Secretaris 01/01-7/12
Ir. M. de Koe	Penningmeester 01/01-31/12
Ing. H. Dommerholt	Lid Bestuur 01/01-31/12
A. Kolhoff	Lid Bestuur 07/12-31/12
Prof. Dr. H. Folmer	Lid Bestuur 01/01-7/12
Ir. J. Houtsma	Lid Bestuur 01/01-31/12
Mw. M. de Wilde	Lid Bestuur 07/12-31/12

Toezichtoudende Functionarissen

RAAD VAN TOEZICHT	FUNCTIE
Ing. H. Wubs	Voorzitter RvTr 01/01-31/12
Y.G.L. Bouma RA RV	Lid Rvt 01/01-31/12
Drs F.de Jong	Lid Rvt 01/01-31/12
Mr. K.J. Zwart	Lid RvT 01/01-31/12

Bestuurders en toezichthouders met een vergoeding/beloning die op of onder de maximale vrijwilligersbijdrage van 1.700 euro vallen, worden beschouwd als onbezoldigd. Indien de vergoeding/beloning onbekend was maar de bestuurder/toezichthouder door de instelling als onbezoldigd werden aangegeven, is de vaste beloning op 0 euro gezet.

Naast de in de tabel vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Het Bestuur komt enkele malen per jaar bijeen, daar het lastig is op basis hiervan te bepalen hoeveel fte dit betreft is deze PM opgenomen in de hiervoor gepresenteerde tabellen.

Toelichting bij het samenstellen van de WNT verantwoording

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT zijn de "Beleidsregels WNT 2020 bij inwerktreding van de Evaluatiewet WNT" inzake de toepassing van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector met ingang van 1 januari 2020 van toepassing. De door It Fryske Gea uitgekeerde salarissen en vergoedingen aan Bestuurders vallen binnen de WNT gestelde maxima.

Bezoldiging directie

Voor de arbeidsvoorwaarden van de directie is uit het Bestuur een commissie voor de arbeidsvoorwaarden van de directeur en adjunct-directeur samengesteld. Het salaris van de directeur en adjunct-directeur is vastgesteld na raadpleging van andere goede doelen organisaties in de sector. De functie van directeur en adjunct-directeur betreft een full-time functie. Er is geen 13e maand en er worden geen bonussen verstrekt. Zowel het dienstverband voor directeur als adjunct-directeur betreft een dienstverband voor onbepaalde tijd gedurende het gehele boekjaar.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt It Fryske Gea de Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht (zie www.goededoelennederland.nl). De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij It Fryske Gea vond plaats door het Bestuur. Dit leidde tot een zogenaamde BSD score van 396 punten met een maximaal jaarinkomen van 112.124 eur (1FTE/mnd) voor de directeur en een BSD score van 364 punten met een maximaal jaarinkomen van 100.527 euro (1FTE/12mnd) voor de adjunct-directeur.

Bezoldiging Directie en Bestuurders conform het model van Goede Doelen Nederland x € 1.000

Bezoldiging Directie: Format Goede Doelen Nederland inclusief sociale lasten

Naam	H.J. de Vries	C. Bakker
Functie	Directeur	Adjunct-directeur

Dienstverband		
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald
uren	37	37
parttime percentage	100	100
periode	1/1-31/12	1/1-31/12

Bezoldiging (EUR)

Jaarinkomen		
bruto loon/salaris	94	74
vakantiegeld	7	6
eindejaarsuitkering, 13e/14e mnd	-	-
Totaal	101	80
Belaste vergoedingen/bijtellingsen	-	-
Pensioenlasten (wg deel)	27	14
Pensioencompensatie	-	-
Overige beloningen op termijn	-	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-
Totaal bezoldiging 2020	128	94
Totaal bezoldiging 2019	124	88

Toelichting bij de verantwoording conform Goede Doelen Nederland:

Het jaarinkomen van de directeur blijft binnen het maximum van 112.124 euro (volgens de regeling beloning directeuren van goede doelen (basis BSD score)). Het jaarinkomen van de adjunct-directeur blijft binnen het maximum van 100.527 euro (de regeling beloning directeuren van goede doelen (basis BSD score)).

Ook het jaarinkomen, belaste vergoedingen/bijtellingsen en pensioenlasten en overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van 201.000 euro per jaar.

Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen wij naar hoofdstuk bezoldiging directie in het jaarverslag.

Specificatie bureaunkosten	2020	Begroting	2019
Deelname De Landschappen	63	70	62
Deelnames derden	97	150	91
Kosten fondsenverwerving	12	4	10
Accountantskosten	87	50	87
Juridische advisering	35	25	41
Contributies en abonnementen	13	14	12
Bankkosten	16	15	11
Mobiele telefoonnet	35	35	44
Kosten automatisering	160	110	115
Telefoon	1	5	4
Kantoorbenodigdheden	8	12	14
Drukwerk, folders en mailing	8	15	12
Porto	66	80	71
Kopieerkosten	13	17	15
Afschrijving kantoorinventaris en automatisering	14	14	12
Diverse bureaunkosten	41	40	60
Totaal	669	656	661

Accountants honoraria

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	2020	2019
Controle van de jaarrekening	78	52
Andere controlewerkzaamheden	-	-
Fiscale advisering	-	-
Andere niet controlediensten	-	4
	78	56

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij It Fryske Gea zijn uitgevoerd door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisatie). Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2019 en 2020, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

Bezoekerscentrum Alde Feanen De Wiidpleats	2020	Begroting	2019
<u>Baten</u>			
Subsidies	44	102	48
Baten vaste pacht en verhuur	24	45	44
Bezoekersgelden	0	-	-
Overige baten	159	142	173
	227	289	265
<u>Lasten</u>			
Personele kosten	167	173	173
Kosten gebouw	100	89	93
Afschrijving gebouw	51	51	51
Overige kosten	65	98	107
	383	411	424
Exploitatieresultaat BC	-156	-122	-159

Het structureel resultaat van het bezoekerscentrum bedraagt over 2020, 156 duizend euro negatief. Het negatieve resultaat in 2020 wordt deels veroorzaakt door het wegvallen van de huuropbrengsten van de horeca.

Specificatie huisvesting	2020	Begroting	2019
Gas, water en licht	44	56	54
Onderhoud gebouwen	100	139	116
Huur gebouwen	-	-	5
Schoonmaak gebouwen	32	34	34
Overige kosten gebouwen	11	50	61
Afschrijving gebouwen	133	120	121
Totaal	321	399	391

In 2018/begin 2019 is er een unit gehuurd in district West in verband met de verbouwing van de Wildtskuorre (bedrijfsgebouw district West).

Specificatie belastingen	2020	Begroting	2019
Waterschapslasten	109	135	120
Gemeentelijke belastingen	18	19	18
Ruilverkavelingsrente	12	12	12
Registratie- en toetsingskosten pachten	34	35	28
Diverse vaste lasten	13	3	3
Totaal	186	204	181

Specificatie kosten terreinen	2020	Begroting	2019
Gereedschappen en materialen	358	538	519
Werk derden	599	577	637
Beheer Slachtedyk	67	90	82
Bedrijfskleding	26	20	33
Drukbe grazing	40	58	86
Diverse terreinen	171	55	357
Afschrijving inventaris terreinen	298	280	294
Totaal	1.559	1.618	2.008

Kosten gereedschappen en materialen zijn in vergelijking met voorgaand jaar gedaald. Dit wordt veroorzaakt door extra kosten in 2019 die met name betrekking hebben op onderhoud boten, levering en plaatsing damwand en onderhoud trekkers.

Kosten werk derden zijn hoger dan begroot in 2020 mede door de droge zomer, hierdoor was het mogelijk percelen meerdere malen te maaien.

Daarnaast maakt It Fryske Gea meer kosten in het beheer van rietland als gevolg van toegenomen concurrentie uit China voor onze rietpachters, waardoor het voor de pachter vaak niet meer rendabel is om rietland te pachten en te maaien.

De kosten ten aanzien van het beheer van Slachtedyk zijn ten opzichte van het voorgaand jaar gedaald in verband met noodzakelijke herstelwerkzaamheden verzakkingen in 2019.

De kosten diverse terreinen vallen lager uit dan voorgaand jaar, dit wordt veroorzaakt door hogere kosten inzake aanpassing in het buitendijks gebied in 2019.

In de begroting is een bedrag gereserveerd ten behoeve van de bijdrage realisatie projecten. In 2020 is de bijdrage ten behoeve van de realisatie projecten voor zover van toepassing, middels de door de NPL beschikbare gestelde liquide middelen gefinancierd.

Specificatie wervingskosten	2020	Begroting	2019
Personele kosten	108	110	107
Reiskosten	1	3	1
Bureaunkosten	40	17	39
Kosten voorlichting en magazine	3	-	4
Kosten huisvesting en diversen	15	18	15
Totaal	167	148	166

Kostenpercentage wervingskosten	2020	Begroting	2019
Som van de geworven baten	9.585	7.950	10.487
Wervingskosten	167	148	166
Kostenpercentage	1,7%	1,9%	1,6%

Dit zijn de wervingskosten uitgedrukt in een percentage van de som van de geworven baten.

De kosten van de ledenwerving worden toegerekend aan de kosten fondsenverwerving voor het percentage dat de contributies deel uitmaken van de totale reguliere baten. Verder wordt een deel van de personeelskosten en overige organisatiekosten toegerekend op basis van tijd en middelen.

Bestedingspercentage baten	2020	Begroting	2019
Totale baten	11.389	9.427	11.906
Totaal besteed aan de doelstelling	9.343	8.885	10.099
Bestedingspercentage	82%	94%	85%

Dit zijn de totale bestedingen aan de doelstellingen uitgedrukt in een percentage van de totale baten. De bestedingspercentage valt lager uit dan begroot wat wordt veroorzaakt door de incidentele baten. De nog niet bestede incidentele baten worden bestemd aan reserves te besteden aan de doelstellingen zoals grondaankopen.

Bestedingspercentage lasten	2020	Begroting	2019
Totaal lasten	9.948	9.452	10.690
Totaal besteed aan de doelstelling	9.343	8.885	10.099
Bestedingspercentage	94%	94%	94%

Percentage kosten beheer en administratie	2020	Begroting	2019
Totaal lasten	9.948	9.452	10.690
Kosten beheer en administratie	438	419	425
Percentage kosten beheer en administratie	4,4%	4,4%	4,0%

De vereniging stelt zich tot doel de kosten van beheer en administratie zo laag mogelijk te houden, met als bovengrens 10%.

Personeelsbestand

Gemiddeld aantal personeelsleden (fte):	2020	Begroting	2019
Kantoor	25	25	26
Beheer	34	35	34
Totaal	59	60	60

Er zijn geen werknemers buiten Nederland werkzaam.

Bestuur en Raad van Toezicht

Er vindt geen bezoldiging plaats aan de leden van het Bestuur en de Raad van Toezicht. Ook zijn aan hen geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt. Aan leden van het Bestuur en Raad van Toezicht wordt de mogelijkheid geboden reiskosten te declareren voor het bezoeken van vergaderingen en bijeenkomsten. Er is in 2020 voor ca. 2 duizend euro aan kosten vergoed.

Gebeurtenissen na balansdatum

Landschapsbeheer Friesland

Vereniging It Fryske Gea en Stichting Landschapsbeheer Friesland hebben besloten om per 1 januari 2021 intensief te gaan samenwerken. It Fryske Gea schakelt Landschapsbeheer Friesland voortaan in voor landschapsbeleid en -beheer. Daarnaast gaan de organisatie hun ondersteunende diensten delen. De samenwerking heeft een bestuurlijke fusie als gevolg, waarbij het bestuur van It Fryske Gea tevens het bestuur van de Stichting Landschapsbeheer Friesland wordt. Met het bundelen van de krachten kunnen de organisaties beter opkomen voor de belangen van het Friese landschap.

Bestuurlijke en financiële betrokkenheid bij andere instellingen en organisaties

Het Noorderleegsbuitenveld B.V.

Sinds 30 december 1996 is It Fryske Gea enig aandeelhouder van het Noorderleegsbuitenveld B.V..

De B.V. is overgenomen in het kader van aankoop van gronden in Noord Friesland Buitendijks.

Dit Fryske Gea, als rechtspersoon, is directeur. De leden van het dagelijkse Bestuur vormen de Raad van Commissarissen. De deelname wordt in de balans verantwoord.

Er vinden geen activiteiten meer plaats, behalve de verpachting van ca. 2 ha. grond.

Bij de overname van aandelen is de verplichting aangegaan de B.V. niet te liquideren, voordat tenminste 8 kalenderjaren zijn verstreken na de aandelenoverdracht, deze termijn is inmiddels verstreken.

Koöperaasje Doarpenlân

De Koöperaasje Doarpenlân is in 2015 door It Fryske Gea en Landschapsbeheer Friesland opgericht voor de inrichting van het landelijk gebied. Bij de oprichting is er afgesproken om na twee jaar de Koöperaasje Doarpenlân te evalueren op levensvatbaarheid. Helaas heeft het Raad van Toezicht van Koöperaasje Doarpenlân besloten per 1 januari 2018 de Koöperaasje Doarpenlân een slapend bestaan te laten leiden, om de kosten te minimaliseren, maar ook om deze organisatie achter de hand te hebben als de tijd er wel rijp voor is.

It Broedsje

In 2019 is Stichting It Broedsje opgericht, met als doel het gelijknamige kunstwerk It Broedsje te realiseren. It Fryske Gea neemt samen met het Friese Milieu Federatie zitting in het stichtingsbestuur.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene ledenvergadering van It Fryske Gea

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van It Fryske Gea ('de vereniging') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vereniging op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 650) en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering topinkomens ('WNT').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020 van It Fryske Gea te gemeente Opsterland gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de staat van baten en lasten over 2020; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 650 en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

XJHNC43XJR5J-352657265-26

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Snekertrekweg 61, 8912 AA Leeuwarden, Postbus 321,
8901 BC Leeuwarden*

T: 088 792 00 58, F: 088 792 94 27, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van It Fryske Gea zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- verslag van het Bestuur van It Fryske Gea 2020;
- doelstelling It Fryske Gea;
- verantwoordingsverklaring Code Goed Bestuur voor goede doelen;
- risicomanagement;
- de organisatie;
- bezoldiging directie;
- financieel perspectief;
- verslag van de directie;
- de begroting staat van baten en lasten 2021; en
- besluit goedkeuring jaarrekening door de Raad van Toezicht van vereniging It Fryske Gea te Olterterp.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 650 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ 650.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650 en de bepalingen bij en krachtens de WNT; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Leeuwarden, 12 mei 2021
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door B.S. Graafsma RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van It Fryske Gea

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

(Bedragen * 1.000 euro's)

	Resultaat 2020	Structurele baten en lasten	Incidentele baten en lasten
Baten			
Baten van particulieren	2.056	727	1.329
Baten van bedrijven	4	-	4
Baten van loterijorganisaties	938	-	938
Baten van subsidies van overheden	6.587	5.221	1.366
Som van de geworven baten	9.585	5.948	3.637
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten/diensten	1.323	1.323	-
Overige baten	481	-	481
Som van de baten	11.389	7.271	4.118
Lasten			
<u>Besteed aan de doelstellingen:</u>			
- Beheren en verwerven natuurterreinen			
Beheer	4.643	4.521	122
Verwerving en projecten *	2.490	-	2.490
	7.133	4.521	2.612
- Publiek, overheid en natuur voorlichting, educatie en belangenbehartiging			
Structurele kosten	1.833	1.833	-
Projectmatige kosten	63	-	63
	1.896	1.833	63
- Verenigingszaken			
Structurele kosten	192	192	-
Projectmatige kosten	122	-	122
	314	192	122
	9.343	6.546	2.797
Wervingskosten	167	167	-
Kosten beheer en administratie	438	438	-
Som van de lasten	9.948	7.151	2.797
Saldo voor financiële baten en lasten	1.441	120	1.321
Sado financiële baten en lasten	54	-	54
Saldo van baten en lasten	1.495	120	1.375
Resultaat	1.495	120	1.375

BESTUUR (2020/2021)

Ing. H. Dommerholt

Jaar van benoeming: 2014

Functie in het dagelijks leven: gepensioneerd

Nevenfuncties:

- Lid Schouwcommissie Landschapsfonds SLOK Oranjewoud-Katlijk

Prof. Dr. H. Folmer

Jaar van benoeming: 2008 (tot 07-12-2020)

Functie in het dagelijks leven:

- Hoogleraar Economie, Rijksuniversiteit Groningen

Nevenfuncties:

- Lid Bestuur Stichting Gaasterlân Natoerlân
- Professor en academic dean, College of Economics and Management, Northwest Agricultural and Forestry University, Yangling, China
- Hoofddirecteur, The International Review of Environmental and Resource Economics
- Hoofddirecteur, Letters in Spatial and Resource Science
- Board of Directors, The Chinese Economic Society
- Overseas Scholar, Chinese Ministry of Education
- Board of Directors, The Western Regional Science Association

Ir. J. Houtsma

Jaar van benoeming: 2009

Functie in het dagelijks leven:

- Directeur en eigenaar van Da Vinci Finance B.V.

Nevenfuncties:

- Directeur mede-eigenaar Frisian Investors B.V.
- Commissaris Helwa Wafelbakkerij BV
- Voorzitter Stichting Vitale Waddenkust
- Penningmeester Stichting Bruisend Hart Hallum
- Lid Beliefsbepalend Orgaan fan Omrop Fryslân
- Lid Lionsclub de Stadhouder te Leeuwarden
- Lid 40+ Ronde Tafel 2 te Leeuwarden
- Lid International Alumni Association INSEAD, Fontainebleau (FR/NL)
- Maat beleggingsvennootschap Hessel fan Skylge
- Lid ondernemersvereniging Hallum

Ir. M. de Koe, penningmeester

Jaar van benoeming: 2014

Functie in het dagelijks leven:

- Eigenaar en Rentmeester bij De Koe Rentmeester BV.
- Bestuurslid Stichting Grondbeheer Biologisch Dynamische Landbouw

Nevenfuncties (onbezoldigd):

- Bestuurslid Stichting Administratiekantoor Landgoed Blanckenborch

Dr. A. Kolhoff

Jaar van benoeming: 2020

Functie in het dagelijks leven:

- Senior technisch secretaris bij de Commissie voor de milieueffectrapportage.

Nevenfuncties:

- Voorzitter van de klimaatsectie van de International Association for Impact Assessment

Mr. A. van der Meer, voorzitter

Jaar van benoeming: 2008 (tot 07-12-2020)

Functie in het dagelijks leven:

- Senior rechter A binnen de rechtbank Noord-Nederland (full-time)

Nevenfuncties (onbezoldigd):

- Secretaris Vereniging Spavo Surhuisterveen
- Secretaris Stichting Munt- en Penningkabinet Surhuisterveen
- Secretaris Stichting Spavofonds te Surhuisterveen
- Voorzitter Bestuur Stichting De12landschappen
- Lid van de RvT van de Stichting ELANN in Groningen
- Lid van de RvT van de Stichting Zorgadvies Groningen in Groningen
- Voorzitter Raad van Toezicht stichting LandschappenNL (tot 01-07-2020)
- Voorzitter geworden van de tennisvereniging Amelte in Assen (vanaf 21-01-2019)
- Vice-voorzitter tuchtcollege KNHS

Mevr. Prof. Dr. J. van der Meer-Kooistra, vice-voorzitter

Jaar van benoeming: 2011

Functie in het dagelijks leven:

- Emeritus Hoogleraar Financieel Management, Rijksuniversiteit Groningen

Nevenfuncties:

- Lid Bestuur Hedwig Carolina Stichting
- Lid Raad van Toezicht Friese Milieu Federatie
- Plv. Bestuurslid Stichting De12Landschappen
- Voorzitter Wetenschappelijke Raad Opleiding tot Register Controller ESAA, EUR
- Coördinator samenwerking tussen Faculteit Economie en Bedrijfskunde RUG en de University of Curaçao
- Voorzitter Examencommissie MSc in Accountancy, University of Curaçao
- Ambassadeur Postinitiële Controllersopleiding (EMFC), RUG
- Begeleider afstudeeropdrachten MSc Accountancy & Controlling, Management Accounting & Controlling en EMFC
- Lid Redactie MAB (Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie) en Editorial Board QRAM (Qualitative Research in Accounting & Management)

Mw. Ir. Drs. J.F.X. Visser, secretaris

Jaar van benoeming : 2013 (tot 07-12-2020)

Functie in het dagelijks leven:

- Adjunct hoofd eenheid PPM | programmaleider bij de provincie Overijssel

Nevenfuncties: geen

Mw. J. Vlietstra, voorzitter

Jaar van benoeming: 2020

Functie in het dagelijks leven: gepensioneerd

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Commissarissen Avalsturing Friesland
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht ZINN
- Voorzitter Commissie Bijzondere Situaties Groningen
- Voorzitter SESAM-academie
- Lid Ledenraad VGZ
- Voorzitter Raad van Commissarissen Thialf OG
- Voorzitter Wopke Eekhoffstichting
- Lid Bestuur The Hague Academy for Local Governance

Mw. Drs. Ir. M. de Wilde

Jaar van benoeming: 2020

Functie in het dagelijks leven:

- Manager SWO De Wolden in Hoogeveen

Nevenfuncties:

- lid van Rotary Heerenveen/Oranjewoud

DIRECTIE

Drs. H.J. de Vries

Functie in het dagelijks leven:

- Directeur It Fryske Gea

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Stichting Instandhouding Natuurgebied De Peinder Mieden

- Bestuurslid Stichting beekdallandschap Koningsdiep/De Nije Boarn

- Bestuurslid Stichting Nationaal Park Alde Feanen. Bestuurslid Stichting It Broedsje.

Dr. C. Bakker

Functie in het dagelijks leven:

- Adjunct Directeur It Fryske Gea/Hoofd Natuurkwaliteit

Nevenfuncties:

- Voorzitter van de Stichting Koorschool Noord-Nederland.

Raad van Toezicht

Ing. H. Wubs, Voorzitter

Jaar van benoeming: 2017

Functie in het dagelijks leven:

- Technisch manager Natura 2000 / projectleider Programma Natuur bij de provincie Overijssel.

Nevenfuncties: geen

Mr. K.J. Zwart

Jaar van benoeming: 2017

Functie in het dagelijks leven:

- Hoofd Publyksplein bij de provincie Fryslân

Nevenfuncties:

- Lid van de commissie bezwaarschriften van de Gemeente Terschelling

- Lid van de Tafel van Acht, adviescommissie Mienskipsfonds Leeuwarden

- Voorzitter van de stichting Binnenstadsmanagement Leeuwarden

- Lid van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân.

- Secretaris directeur van het samenwerkingsverband de Waddeneilanden

Drs. F. de Jong

Jaar van benoeming: 2017

Functie in het dagelijks leven:

- Gebiedsmanager Nationaal Coördinator Groningen

Nevenfuncties:

- Voorzitter Cliëntenraad Zorg Zaak Hoogeveen.

- Lid van de jury van het landschapsproject Folly Art Norg

Y.G.L. Bouma RA RV

Jaar van benoeming: 2017

Functie in het dagelijks leven:

- Adviseur Corporate Finance

Nevenfuncties:

- Voorzitter RvA Autoland van den Brug B.V. te Drachten

- Lid RvC Friesland Lease B.V. te Drachten

- Penningmeester A7 Bedrijvencentrum Te Drachten

- Penningmeester Golf & Countryclub Lauswolt

Het Bestuurslidmaatschap en het lidmaatschap van de Raad van Toezicht is statutair vastgesteld op ten hoogste 4 jaar; die periode kan door herverkiezing maximaal twee maal met een periode van ten hoogste 4 jaar worden verlengd.